



Září 2018

## STANOVISKO UNHCR K NAVRACENÍ DO LIBYE (aktualizace II)

<i>Politický a bezpečnostní vývoj</i> .....	2
<i>Porušování mezinárodního práva lidských práv a humanitárního práva</i> .....	5
<i>Situace státních příslušníků třetích zemí (včetně žadatelů o azyl, uprchlíků a migrantů)</i> .....	11
<i>Vnitřní a vnější vysídlení</i> .....	18
<i>Humanitární situace</i> .....	19
<i>Přístup na území a mezinárodní ochrana</i> .....	22
<i>Stanovisko UNHCR k navrácení</i> .....	23
<i>Potřeba mezinárodní ochrany státních příslušníků třetích zemí cestujících přes nebo opouštějících území Libye</i> .....	24
<i>Označení Libye za bezpečnou třetí zemi</i> .....	24
<i>Označení Libye za bezpečné místo pro účely vylodění po záchraně na moři</i> .....	25
<i>Aktualizace a revize</i> .....	25

1. Tento dokument aktualizuje a nahrazuje Stanovisko UNHCR k navrácení do Libye (aktualizace I) vydané v říjnu 2015.<sup>1</sup> Není-li uvedeno jinak, vychází z informací dostupných ke dni 3. září 2018.
2. Současná situace v Libyi se vyznačuje politickou a vojenskou roztříštěností, nepřátelskými akcemi mezi soupeřícími vojenskými frakcemi, narůstáním počtu ozbrojených skupin, celkovou atmosférou bezpráví a zhoršující se situací v oblasti lidských práv.<sup>2</sup> Ozbrojený konflikt mezi soupeřícími

<sup>1</sup> UNHCR, *Stanovisko UNHCR k navrácení do Libye (aktualizace I)*, říjen 2015, <http://www.refworld.org/docid/561cd8804.html>.

<sup>2</sup> Council on Foreign Relations (CFR), *Civil War in Libya*, updated 29 August 2018, <https://on.cfr.org/2xoLOG7>; Small Arms Survey, *Capital of Militias – Tripoli’s Armed Groups Capture the Libyan State*, June 2018, <https://bit.ly/2m0lWfQ>; Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Statement by UN High Commissioner for Human Rights Zeid Ra’ad Al Hussein at the End of Visit to Libya*, 12 October 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b6414484.html>. Podle Globálního indexu míru za rok 2018 je Libye 7. nejnebezpečnější zemí světa; *Global Peace Index 2018: Measuring Peace in a Complex World*, June 2018, <https://bit.ly/2sK6cR3>, p. 9.

ozbrojenými skupinami měl od roku 2014 za následek velký počet civilních obětí,<sup>3</sup> vysídlení statisíců lidí,<sup>4</sup> narušení přístupu obyvatelstva k základním službám a zdrojům obživy a zničení klíčové infrastruktury.<sup>5</sup> Podle zpráv byl ozbrojeným konfliktem a politickou nestabilitou v roce 2017 přímo dotčen život přibližně 25 % obyvatel.<sup>6</sup> Špatná bezpečnostní situace a bezvládní umožnily rozbušení nezákonných aktivit, například korupce,<sup>7</sup> pašování lidí a obchodování s lidmi, které dále zhoršují nestabilitu v zemi.<sup>8</sup>

### **Politický a bezpečnostní vývoj**

3. Po svržení plukovníka Muammara Kaddáfího a jeho vlády v říjnu 2011 se nepodařilo na základě dohod o přechodné vládě ukončit bezvýhodnou politickou situaci a výsledný vnitřní konflikt.<sup>9</sup> Libyjská politická dohoda (LPD)<sup>10</sup>, podporovaná OSN a podepsaná dne 17. prosince 2015, nevedla ke sjednocení soupeřících politických a vojenských orgánů pod jedinou vládou. V důsledku toho má Libye v současné době dvě vládní moci, z nichž jedna sídlí v hlavním městě Tripolis a druhá v městech Tobruk a al-Bajdá na východě země.<sup>11</sup> Prezidentskou radu v Tripolisu zřízenou v souladu s podmínkami LPD vede premiér Fajez al-Sarraj, který plní funkce hlavy státu a nejvyššího velitele Libyjské armády. Prezidentská rada předsedá Vládě národní shody (VNS), která je mezinárodně uznanou libyjskou vládou.<sup>12</sup> Vrchní státní rada, poradní orgán zřízený v souladu s LPD, působí rovněž v Tripolisu a jejím voleným předsedou je Khaled Mishri.<sup>13</sup> Druhé mocenské centrum představuje Sněmovna reprezentantů (SR) se sídlem v Tobruku, která se podle LPD měla stát legitimním zákonodárným orgánem; SR však do dnešního dne neuznala LPD a místo ní podpořila konkurenční

---

<sup>3</sup> V období od 1. ledna do 31. července 2018 zdokumentovala Podpůrná mise OSN v Libyi (UNSMIL) usmrcení 127 a zranění 308 civilistů. V roce 2017 zdokumentovala UNSMIL 160 úmrtí a 177 zranění civilistů. Vzhledem k omezenému přístupu do oblastí zasazených konflikty a nedostatku informací z nich jsou skutečné počty obětí pravděpodobně mnohem vyšší. Podle zpráv patří mezi hlavní příčiny civilních obětí pozůstatky nevybuchlé válečné munice, střelba, vzdušné úder, ostřelování a improvizovaná výbušná zařízení; viz UNSMIL, *Human Rights Report on Civilian Casualties*, dostupné na: <https://bit.ly/2n7tgXu>. Podle projektu ACLED (Armed Conflict Location and Event Data) bylo v roce 2017 usmrceno 1 654 lidí. Nejvyšší počty obětí byly zaznamenány v provinciích Benghází, Syrta a Tripolis; Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), *Libya, Year 2017: Update on Incidents According to the Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED)*, 18 June 2018, <https://bit.ly/2ttcMvB>.

<sup>4</sup> Viz níže kapitolu „Vnitřní a vnější vysídlení“.

<sup>5</sup> Viz níže „Humanitární situace“.

<sup>6</sup> Přibližně 1,62 milionu lidí; United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *2018 Humanitarian Needs Overview - Libya*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html> (dále jen: OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>), pp. 4, 5, 7.

<sup>7</sup> Podle indexu vnímání korupce za rok 2017, zveřejněného organizací Transparency International, byla Libye na 171. místě ze 180 zemí světa; Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2017*, 21 February 2018, <https://bit.ly/2wsdg7H>. Viz též: The Independent, *Libya Sinks into Poverty as the Oil Money Disappears into Foreign Bank Accounts*, 17 July 2018, <https://ind.pn/2MBIzrU>; UNSMIL, *Remarks of SRSFG Ghassan Salamé to the United Nations Security Council on the Situation in Libya*, 21 May 2018, <https://bit.ly/2IEdvR8>.

<sup>8</sup> „Pašování migrantů a obchodování s lidmi je nedílnou součástí dalších pašeráckých aktivit jako například pašování zbraní, drog a zlata. (...) Pašování probíhá prakticky nerušeně, neboť chybí spolehlivé bezpečnostní síly“; Bezpečnostní rada OSN, *Dopis Panelu expertů pro Libyi zřízeného rezolucí č. 1973 (2011) ze dne 1. června 2017 adresovaný předsedovi Rady bezpečnosti*, 1. června 2017, S/2017/466, <http://www.refworld.org/docid/5b641bee4.html> (dále jen: Rada bezpečnosti OSN, *Dopis Panelu expertů pro Libyi ze dne 1. června 2017*, červen 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b641bee4.html>), odst. 255. Viz též Reuters, *Africa's Trafficking Gangs Flourish as Nations Fail to Work Together*, 31 July 2018, <https://tmsnrt.rs/2LE1IHT>; Jamestown Foundation, *Libya's Rogue Militias Keep the Country from Tackling Human Trafficking*, Terrorism Monitor Volume: 16 Issue: 4, 26 February 2018, <https://bit.ly/2LTQgeu> a níže „Situace státních příslušníků třetích zemí (včetně žadatelů o azyl, uprchlíků a migrantů)“.

<sup>9</sup> CFR, *Rushing Libya's Elections Will Lead to Disaster*, 28 June 2018, <https://on.cfr.org/2IZaUkh>.

<sup>10</sup> *Libyan Political Agreement*, 17 December 2015, <http://www.refworld.org/docid/5b641eae4.html>.

<sup>11</sup> European Council on Foreign Relations (ECFR), *A Quick Guide to Libya's Main Players*, January 2018, <https://bit.ly/1sBE01s>; BBC, *Libya Country Profile*, 29 May 2018, <https://bbc.in/2uhEEDD>; Bertelsmann Foundation, *BTI 2018 | Libya Country Report*, 2018, <https://bit.ly/2IV1yNa>.

<sup>12</sup> ECFR, *A Quick Guide to Libya's Main Players*, January 2018, <https://bit.ly/1sBE01s>.

<sup>13</sup> Tamtéž.

„Prozatímní vládu“ Abdullaha Al-Thinnihho se sídlem ve městě al-Bajdá na východě země.<sup>14</sup> Orgány sídlící v Tobrúku a al-Bajdá jsou údajně napojeny a ovládány generálem Chalífou Haftárem, který je vůdcem Libyjské národní armády (LNA). Jedná se o koalici bývalých armádních jednotek a kmenových nebo regionálních ozbrojených skupin ovládající velkou část střední a východní Libye.<sup>15</sup> Bývalá islamisty řízená Vláda národní spásy vytvořená v roce 2014, v jejímž čele stál Chalífa Al-Ghwell, po vytačení Ghwellových sil z Tripolisu na počátku roku 2017 již údajně nemá pod kontrolou žádné významné instituce.<sup>16</sup> Obě konkurenční vlády spolu podle zpráv soupeří o politickou legitimitu, kontrolu nad územím, zdroje a infrastrukturu (např. ropná zařízení či přístavy).<sup>17</sup>

4. V září 2017 byl pod záštitou OSN zahájen „Akční plán pro Libyi“, který si klade za cíl oživit politický proces doplněním LPD a její realizací, svolat všeobecnou národní konferenci, přijmout v lidovém referendu ústavu a na základě nového volebního zákona uspořádat volby.<sup>18</sup> 29. května 2018 se čtyři hlavní libyjské politické představitelé v Paříži údajně předběžně dohodli, že do září 2018 přijmou nové volební zákony a že v prosinci 2018 budou „na ústavním základě“ vyhlášeny prezidentské volby a volby do zákonodárného sboru.<sup>19</sup> Panují však obavy, že v současné době nejsou v Libyi příznivé podmínky pro svobodné a spravedlivé hlasování a že volby mohou způsobit prohloubení politické fragmentace a konfliktu.<sup>20</sup>

---

<sup>14</sup> „Prozatímní vláda“ byla až do sklonku roku 2015 mezinárodně uznávanou vládou Libye; ECFR, *A Quick Guide to Libya's Main Players*, January 2018, <https://bit.ly/1sBE01s>; International Crisis Group (ICG), *Libya's Unhealthy Focus on Personalities*, 8 May 2018, <https://bit.ly/2sX6o0d>.

<sup>15</sup> Atlantic Council, *Can Libya Survive Without Haftar?*, 16 April 2018, <https://bit.ly/2KA030P>; Carnegie Endowment for International Peace (CEIP), *Libya after ISIS*, 22 February 2017, <http://ceip.org/2JPeC4j>. Generál Haftár ve střední Libyi údajně dosadil na místa zvolených představitelů vojenské funkcionáře; ECFR, *A Quick Guide to Libya's Main Players*, January 2018, <https://bit.ly/1sBE01s>; Aspen Institute Italia, *The Haftar Factor in Libya's Puzzle*, 26 June 2017, <https://bit.ly/2KA2oc7>.

<sup>16</sup> OHCHR, *Abuse Behind Bars: Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html> (dále jen: OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>), p. 9; ECFR, *A Quick Guide to Libya's Main Players*, January 2018, <https://bit.ly/1sBE01s>.

<sup>17</sup> Libya Observer, *Libya's Oil Crescent Region Is Bracing for New Armed Conflict*, 29 August 2018, <http://lyo.ly/9gp>; Rada bezpečnosti OSN, *Security Council Press Statement on Libya*, 19 July 2018, SC/13429, <https://bit.ly/2LYYP3O>; Agence France-Presse, *'Major Offensive' Launched in Libya's Oil Crescent*, 17 June 2018, <https://bit.ly/2vARTQ6>; UNHCR, *Libya Protection Sector Strategy 2018-2019*, 1 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b641f854.html>, p. 1; Heidelberg Institute for International Conflict Research, *Conflict Barometer 2017*, 28 February 2018, <https://bit.ly/2KFBHYi>, p. 187.

<sup>18</sup> Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 5; CFR, *Rushing Libya's Elections Will Lead to Disaster*, 28 June 2018, <https://on.cfr.org/2IZaUkh>; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, S/2018/140, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html> (dále jen: Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>), paras 2, 3, 6; UNSMIL, *Step by Step, UN Action Plan for Successful Transition Takes Hold in Libya*, 11 January 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6424904.html>; Washington Institute, *The UN Action Plan for Libya: Prospects and Challenges*, 17 October 2017, <https://washin.st/2OSkgSJ>; Rada bezpečnosti OSN, *Security Council Presidential Statement Endorses New Action Plan to Resume Inclusive, Libyan-Owned Political Process under United Nations Auspices*, 10 October 2017, SC/13020, <https://bit.ly/2vuR642>.

<sup>19</sup> National Authorities, *Joint Statement by Fayez al-Sarraj, Aguila Saleh, Khalid Meshri, Khalifa Haftar, Paris*, 29 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6420514.html>. Viz také Libya Herald, *HoR Fails again to Vote on Referendum Law. Saleh Threatens to Bypass HoR and Organize Elections for a Temporary President*, 28 August 2018, <https://bit.ly/2op5pDs>; OSN, *Secretary-General Welcomes Political Declaration on Libya as 'Significant' Step Forward in Country's Transition*, 29 May 2018, SG/SM/19058, <http://www.refworld.org/docid/5b64222f4.html>.

<sup>20</sup> „Svobodné a spravedlivé volby se nemohou konat v zemi, která nemá volební zákony ani ústavu. Kromě absence těchto důležitých dokumentů ztěžuje uspořádání voleb také skutečnost, že země je hluboce rozdělena“; The Atlantic Council, *How the West and the UN Failed Libya*, 3 July 2018, <https://bit.ly/2KDM3Jj>. Viz též Lawfare, *Libya's House of Cards: Elections Without Institutions*, 19 August 2018, <https://bit.ly/2LKJJOY>; Stratfor Worldview, *Why Libyan Elections Probably Won't Happen this Year*, 4 June 2018, <https://bit.ly/2K3ZvoI>; ECFR, *Libya Elections 2018: The Missing Ingredient*, 1 June 2018, <https://bit.ly/2HX7vrS>; Human Rights Watch (HRW), *Libya: No Free Elections in Current Climate*, 21 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6422ba4.html>.

5. Prezidentská rada údajně zápasí o plnou kontrolu nad územím a státními institucemi podle LPD<sup>21</sup> a je sužována vnitřními rozpory.<sup>22</sup> V tomto přetrvávajícím politickém vakuu zůstávají podle zpráv nejsilnějším aktérem v této oblasti<sup>23</sup> nesčetné ozbrojené skupiny rozdělené podle ideologických, regionálních, etnických a kmenových hledisek, s vlastními proměnlivými zájmy a náklonností.<sup>24</sup> Dynamiku konfliktu často určují regionální a lokální zájmy, přičemž lokální konflikty se částečně překrývají s rozdělením na národní úrovni.<sup>25</sup> Ozbrojené skupiny loajální vůči VNS údajně ovládají Tripolis, Misurátu a další města v západní Libyi a většinu západního pobřeží.<sup>26</sup> Mnohé z těchto skupin údajně dostávají finanční prostředky od státu a plní některé funkce policejních sil, například zatýkání a zajišťování; vláda však nad nimi podle zpráv nevykonává účinnou kontrolu ani dohled.<sup>27</sup> Skupiny napojené na LNA údajně ovládají velké části východní Libye a části jižního regionu.<sup>28</sup>
6. Islámský stát v Iráku a al-Šam (ISIS) po svém vyhnání silami USA a silami loajálními k VNS z města Syrty v prosinci 2016 již údajně neovládá žádné území.<sup>29</sup> Podle některých zpráv je však stále přítomen v okolí Syrty a v dalších oblastech Libye a nadále podniká útoky proti civilním a vojenským cílům.<sup>30</sup>

<sup>21</sup> Do května 2017 Prezidentská rada s podporou silných tripolských ozbrojených skupin, včetně Tripolské revoluční brigády (TRB), skupiny Central Security/Abu Salim (CS/AS) a jednotek Special Deterrence Force (SDF) údajně upevnila svoji kontrolu nad hlavním městem Tripolis; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 9. Viz též Small Arms Survey, *Capital of Militias – Tripoli's Armed Groups Capture the Libyan State*, June 2018, <https://bit.ly/2m0lWfQ>, p. 16. K údajnému nedostatku kontroly nad vládními institucemi (včetně centrální banky) viz Washington Institute, *The UN Action Plan for Libya: Prospects and Challenges*, PolicyWatch 2873, 17 October 2017, <https://bit.ly/2zqkCfP>.

<sup>22</sup> Reuters, *Unveiling New Libya Plan, U.N. Sees Opportunity for Peace*, 20 September 2017, <https://reut.rs/2pzKCgT>; Rada bezpečnosti OSN, *Dopis Panelu expertů pro Libyi ze dne 1. června 2017*, červen 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b641bee4.html>, paras 23, 25.

<sup>23</sup> OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, para. 4. Ke kontrole ozbrojených skupin nad státními institucemi a zdroji v hlavním městě Tripolis viz Small Arms Survey, *Capital of Militias – Tripoli's Armed Groups Capture the Libyan State*, June 2018, <https://bit.ly/2m0lWfQ>.

<sup>24</sup> European Institute of the Mediterranean (IEMed), *Libya: Stuck in Political Transition*, 21 March 2018, <https://bit.ly/2KT2bpA>; Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights, *Libya: A Short Guide to the Conflict*, 4 July 2017, <https://bit.ly/2u1eSCj>, p. 2. V roce 2014 byl počet ozbrojených skupin v Libyi odhadován až na 1 700. V roce 2016 bylo odhadováno, že v Tripolisu působí přibližně 30 milicí, jejichž teritorium a loajalita jsou proměnlivé; Clingendael Institute, *CrisesAlert 3 – Entering the Lion's Den: Local Militias and Governance in Libya*, October 2017, <https://bit.ly/2N0etcb>, pp. 4, 10, 15.

<sup>25</sup> „V Libyi existuje jen velmi málo skutečně celostátních aktérů. Převážnou většinu tvoří lokální hráči, z nichž někteří mají význam na celostátní úrovni, ale reprezentují zájmy svého regionu nebo ve většině případů jen svého města“; ECFR, *A Quick Guide to Libya's Main Players*, January 2018, <https://bit.ly/1sBE01s>. Viz též Clingendael Institute, *CrisesAlert 3 – Entering the Lion's Den: Local Militias and Governance in Libya*, October 2017, <https://bit.ly/2N0etcb>, pp. 3, 4; Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights, *Libya: A Short Guide to the Conflict*, 4 July 2017, <https://bit.ly/2u1eSCj>, p. 2.

<sup>26</sup> Viz Libya control maps: Political Geography Now, *Libyan Civil War Map & Timeline - July 2018*, 20 July 2018, <https://bit.ly/2N4y7Y4>; Petroleum Economist, *Map: Libya's Conflict*, 19 June 2018, <https://bit.ly/2on66gF>. Pro mapu území ovládaných v Tripolisu jednotlivými ozbrojenými skupinami viz Small Arms Survey, *Capital of Militias – Tripoli's Armed Groups Capture the Libyan State*, June 2018, <https://bit.ly/2m0lWfQ>, p. 10.

<sup>27</sup> „Po celé Libyi i nadále operují stovky ozbrojených skupin, z nichž mnohé jsou formálně napojeny na ministerstva obrany, vnitra a spravedlnosti. Dostávají plat ze státních prostředků, ale nepodléhají velení a dohledu státu. Mají pod účinnou kontrolou vymezené oblasti, včetně zajišťovacích středisek, ve kterých jsou zadržováni tisíce lidí. Kroky k odebrání policejních pravomocí ozbrojeným skupinám předpokládáné Libyjskou politickou dohodou a demobilizace, odzbrojení a reintegrace těchto skupin dosud nebyly zahájeny“; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, para. 10. „Libye je postižena kulturou přisvojování a predátorství ze strany ozbrojených skupin, z nichž mnohé se hlásí k mezinárodně uznané Vládě národní shody. Finanční prostředky poskytované těmto skupinám, fungujícím jako jakási policie, putují zcela jinam než na platy jejich členů, a to včetně úvěrů od centrální banky. Vydíráním centrální banky si tyto skupiny jen navyšují příjem z nezákonných aktivit jako například pašování paliva nebo obchodování s lidmi“; CEIP, *Libya Fractured: The Struggle for Unity*, 18 April 2018, <http://ceip.org/2GnvCsG>. Viz též UNSMIL, *UNSMIL Statement on Militias Attacking Libyan Sovereign Institutions*, 19 August 2018, <https://bit.ly/2C2OQqG>.

<sup>28</sup> Viz zdroje uvedené výše v pozn. 26.

<sup>29</sup> CFR, *Civil War in Libya*, updated 30 August 2018, <https://on.cfr.org/2xoLOG7>.

<sup>30</sup> „Přestože byl Islámský stát v prosinci 2016 vytlačen ze své libyjské bašty v Syrte, v roce 2018 se znovu vrátil na scénu, a to ve velkém stylu. Útok na sídlo volební komise ze dne 2. května 2018 byl jeho prvním teroristickým útokem v Tripolisu od roku 2015. Kromě toho provedl sérii bombových útoků na kontrolní stanoviště v oblasti Ropného púlmésece“; Stratfor Worldview, *Why Libyan Elections Probably Won't Happen this Year*, 4 June 2018, <https://bit.ly/2K3ZvoI>. Viz též The New Arab, *IS Claims Responsibility for Deadly Libya Checkpoint Attack*, 25 August 2018, <https://bit.ly/2LGBP5w>; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, paras 16-17; Middle East Eye, *Islamic State in Libya: Fighters Are*

Al-Káida v islámském Maghrebu (AKIM) se údajně drží v okolí města Ubari na jihu země, kde využívá absence vládní moci k uskutečňování svých logistických, náborových, výcvikových a pašeráckých aktivit.<sup>31</sup>

7. Celková bezpečnostní situace nadále zůstává podle zpráv špatná a nestabilní.<sup>32</sup> Vyznačuje se přetrvávajícím bezprávím,<sup>33</sup> občasnými, avšak stále častějšími boji mezi soupeřícími ozbrojenými skupinami (mimo jiné i mezi skupinami loajálními vůči VNS, silami ovládanými generálem Haftárem, místními milicemi, kmeny a příznivci ISIS a AKIM) a široce rozšířenými politicky i kriminálně motivovanými únosy.<sup>34</sup> Na jihu země i nadále dochází k občasným konfliktům, převážně mezi kmenovými a etnickými skupinami, z nichž některé jsou napojeny buď na VNS, nebo na LNA, včetně bojů o kontrolu nad pašeráckými trasami a zdroji.<sup>35</sup> Hlášená přítomnost zahraničních žoldníků,<sup>36</sup> nadnárodních džihádistických skupin<sup>37</sup> a zločineckých organizací situaci dále destabilizuje.<sup>38</sup>

### ***Porušování mezinárodního práva lidských práv a humanitárního práva***

8. Porušování a zneužívání mezinárodního práva lidských práv a humanitárního práva se i nadále beztrestně dopouštějí všechny strany konfliktu, a to i pokud jde o ty nejzávažnější zločiny.<sup>39</sup> Mezi nejčastější porušování a zneužívání podle zpráv patří: svévolné zadržování, únosy, vynucené zmizení,

---

*Regrouping in the Lawless Desert*, 2 August 2018, <https://bit.ly/2vyMORc>; Reuters, *At least Five Killed in Clashes near Libyan Oilfield – Local Official*, 3 February 2018, <https://reut.rs/2NGWAR1>.

<sup>31</sup> The Libya Observer, *U.S. Airstrike Kills Al-Qaeda Militant in Libya*, 17 June 2018, <https://bit.ly/2MAgg8s>; CEIP, *Libya Fractured: The Struggle for Unity*, 18 April 2018, <http://ceip.org/2MkldlF>; CNN, *US Conducts First Airstrike Against al Qaeda in Libya*, 28 March 2018, <https://cnn.it/2GXCF77u>.

<sup>32</sup> Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, paras 4, 10-17. Viz též ACCORD, *Libya, Year 2017: Update on Incidents According to the Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED)*, 18 June 2018, <https://bit.ly/2ttcMvB>. Pro přehled bezpečnostní situace v jednotlivých částech země viz zprávy Generálního tajemníka OSN na <https://bit.ly/2AyUDDG>.

<sup>33</sup> BBC, *Libya Rivals Agree 'Historic' Election Plan*, 29 May 2018, <https://bbc.in/2LSlBjE>; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 38.

<sup>34</sup> Koncem srpna 2018 došlo v hustě zalidněných obytných čtvrtích na předměstích Tripolisu k eskalaci bojů mezi soupeřícími ozbrojenými skupinami napojenými na VNS; Deutsche Welle, *Libya Imposes State of Emergency in Tripoli*, 2 September 2018, <https://p.dw.com/p/34BxU>; HRW, *Libya: Civilians Killed in Tripoli Clashes*, 1 September 2018, <https://bit.ly/2wCOFGg>; Al Jazeera, *Clashes Shatter Illusion of Security in Libyan Capital*, 30 August 2018, <http://aje.io/wxh8m>; UNSMIL, *UNSMIL Statement on Ongoing Tripoli Violence*, 29 August 2018, <https://bit.ly/2LDPeeP>. Po déletrvajícím obléhání vytlačila údajně LNA v červnu 2018 skupinu Derna Protection Force (dříve Derna Mujahedeen Shura Council) z města Derna ve východní části země. Podle zpráv při tom LNA v hustě zalidněných oblastech použila těžké dělostřelectvo a letecké údery, což mělo za následek mnoho civilních obětí, a na obou stranách údajně došlo k odvetným útokům; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, paras 12, 28, 63; Reuters, *Haftar's Forces Say They Have Captured Libyan City of Derna*, 28 June 2018, <https://reut.rs/2ySdW9Z>; UNSMIL, *UNSMIL Statement on the Situation in Derna*, 1 June 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b64257e4.html>; HRW, *Libya: Battle for City Endangers Civilians*, 14 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55bf314.html>. Ke kriminálně a politicky motivovaným únosům viz níže „Porušování mezinárodního práva lidských práv a humanitárního práva“.

<sup>35</sup> Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 14; CEIP, *Libya's Foreign Militias*, 10 April 2018, <http://ceip.org/2JMYC2I>.

<sup>36</sup> Po boku různých libyjských frakcí údajně bojují zahraniční žoldníci ze Súdánu (Dárfúru) a Čadu; CEIP, *Libya's Foreign Militias*, 10 April 2018, <http://ceip.org/2JMYC2I>; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 23; Rada bezpečnosti OSN, *Dopis Panelu expertů pro Libyi ze dne 1. června 2017*, červen 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b641bee4.html>, odst. 83 a příloha č. 23.

<sup>37</sup> Viz odst. 6 výše.

<sup>38</sup> Jamestown Foundation, *Salafists, Mercenaries and Body Snatchers: The War for Libya's South*, 6 April 2018, <https://bit.ly/2KoleB6>; Jamestown Foundation, *Libya's Rogue Militias Keep the Country From Tackling Human Trafficking*, *Terrorism Monitor* Volume: 16 Issue: 4, 26 February 2018, <https://bit.ly/2LTQgeu>.

<sup>39</sup> „Misi není známo, že by byl nějaký příslušník ozbrojené skupiny postaven před soud za spáchání zločinů podle mezinárodního práva, a to navzdory pravidelným zprávám Prezidentské rady a Libyjské národní armády o vyšetřování válečných zločinů a jiných trestných činů“; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, para. 54. Viz též OHCHR, *Oral Update of the United Nations High Commissioner for Human Rights on Libya Pursuant to Human Rights Council Resolution 34/38*, 20 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55b92c4.html> (dále jen OHCHR, *Oral Update of the United Nations High Commissioner for Human Rights on Libya*, 20 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55b92c4.html>).

mučení a jiné formy špatného zacházení, znásilňování a další formy sexuálního násilí proti ženám i mužům,<sup>40</sup> nezákonné zabití včetně hromadných poprav, nucené vysídlení a dále cílené i nerozlišující útoky proti civilistům a civilním objektům, včetně zdravotnických zařízení, škol, mešit atd.<sup>41</sup> Mužům, ženám i dětem údajně hrozí svévolné zatčení a únos ozbrojenými skupinami a bezpečnostními silami napojenými na soupeřící vlády „kvůli finančnímu nebo politickému zisku na základě jejich kmenového původu či příslušnosti k rodině nebo kvůli jejich domnělé politické příslušnosti a názorům“.<sup>42</sup> Podle zpráv se útoky zaměřují mimo jiné na bojovníky nebo civilisty odporující nebo domněle odporující některé straně konfliktu,<sup>43</sup> bývalé Kaddáfího stoupence,<sup>44</sup> vládní činitele a politiky,<sup>45</sup> příslušníky justice a policejních sil,<sup>46</sup> příslušníky určitých menšinových náboženských, etnických nebo kmenových

---

<sup>40</sup> Znásilňování mužů se údajně systematicky používá proti politickým oponentům, např. mužům z města Tawergha obviňovaným z podpory někdejší Kaddáfího vlády; The Guardian, *Revealed: Male Rape Used Systematically in Libya as Instrument of War*, 3 November 2017, <https://bit.ly/2h0n3d0>; Euro-Mediterranean Human Rights Monitor (Euro-Med Monitor), *Libya: Testimonies of Rape and Brutal Torture Are Horrific*, 3 November 2017, <https://bit.ly/2y6gGvD>.

<sup>41</sup> Amnesty International, *The Disappeared in the MENA – Neither Dead Nor Alive*, 30 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b87fb8c4.html>; OHCHR, *Libya: Health-Care under Attack*, 22 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b559c944.html>; OHCHR, *Oral Update of the United Nations High Commissioner for Human Rights on Libya*, 20 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55b92c4.html>; Amnesty International, *Human Rights Council Should Establish an International Investigative Mechanism into Human Rights Violations in Libya*, 20 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c0fb4.html>; HRW, *Libya: Deadly Mosque Attack a Violation of Laws of War*, 25 January 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a8eb0e4a.html>; Global Coalition to Protect Education from Attack (GCPEA), *Education under Attack 2018*, January 2018, <https://bit.ly/2tF4G00>, pp. 162, 164-165.

<sup>42</sup> Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 29. „Ozbrojené skupiny a milice unesly a nezákonně zadržovaly stovky lidí kvůli jejich názorům, původu nebo domnělé politické příslušnosti či majetku. Mezi unesenými byli političtí aktivisté, právníci, lidskoprávní aktivisté a jiní civilisté. Únosy byly prováděny za účelem získání výkupného od rodin, sjednání výměny zadržovaných osob nebo umlčení kritiků. Od roku 2014 milice unesly a nezákonně zadržovaly stovky lidí kvůli jejich názorům, původu nebo domnělé politické příslušnosti či majetku“; Amnesty International, *Human Rights Council Should Establish an International Investigative Mechanism into Human Rights Violations in Libya*, 20 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c0fb4.html>, pp. 2-3. Viz též OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, para. 35.

<sup>43</sup> „Ozbrojené skupiny po celé Libyi se pravidelně zmocňují domnělých oponentů nebo kritiků a vězňi je (...)“; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 16. Například „(...) ve východní Libyi LNA a její spojenci pravidelně unášejí bojovníky, jejich podporovatele, rodinné příslušníky soupeřících ozbrojených skupin a jednotlivce, o kterých se domnívají, že se k LNA staví kriticky nebo ji dostatečně nepodporují“; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 19. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 30; Reuters, *Benghazi's Displaced: A Litmus Test for Libya*, 17 May 2018, <https://reut.rs/2wQCdwg>.

<sup>44</sup> Včetně obyvatel města Tawergha, kteří jsou podle zpráv obviňováni z podpory bývalé Kaddáfího vlády a podílu na porušování lidských práv v roce 2011; viz níže odst. 13. Viz též Al-Monitor, *Gadhafi Supporters Arrested During Peace Talks in Tripoli*, 25 May 2018, <https://bit.ly/2LniWV>.

<sup>45</sup> Libya Herald, *Updated: Tripoli Municipality Head Kidnapped by Unknown Militias*, 29 March 2018, <https://bit.ly/2n57gN0>; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, paras 12, 36; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, paras 16, 18.

<sup>46</sup> „Státní zástupci, soudci, příslušníci soudní policie a další zaměstnanci justice bývají často terčem bombových útoků na soudní budovy, atentátů, jiných fyzických útoků, únosů a výhrůžek namířených proti nim samotným anebo jejich příbuzným“; OHCHR, *Report on the Trial of 37 Former Members of the Qadhafi Regime (Case 630/2012)*, 21 February 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b642ab44.html>. Viz též Freedom House, *Freedom in the World 2018 – Libya*, 28 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6ab9957.html>; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, paras 36, 52; Amnesty International, *Human Rights Council Should Establish an International Investigative Mechanism into Human Rights Violations in Libya*, 20 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c0fb4.html>, p. 2. Viz též odst. 14 níže.

skupin,<sup>47</sup> osoby domněle porušující „veřejné mravy“,<sup>48</sup> mediální pracovníky,<sup>49</sup> obhájce lidských práv a občanské aktivisty,<sup>50</sup> zdravotníky<sup>51</sup> a humanitární pracovníky.<sup>52</sup>

9. Zprávy soustavně hovoří o všeobecně rozšířené praxi dlouhodobého svévolného a nezákonného zadržování a o častém porušování lidských práv ve věznicích a zajišťovacích zařízeních, která jsou formálně pod kontrolou státních institucí, avšak částečně nebo zcela ovládaná ozbrojenými skupinami,<sup>53</sup> a v zařízeních provozovaných ozbrojenými skupinami bez formálního napojení na státní

<sup>47</sup> „Rovněž osobám určitého geografického nebo kmenového původu nebo osobám s určitými domnělými politickými vazbami hrozí svévolné zatčení a věznění. V západní Libyi jsou například po „teroristických incidentech“ často pořádány zátahy na vnitřně vysídlené osoby (IDP) z východní Libye.“ A dále: „Ždá se, že ve východní Libyi se také množí případy věznění kvůli skutečné nebo domnělé náboženské víře, jehož se dopouštějí salafistické ozbrojené skupiny“; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, pp. 17, 19. Súfité jsou kvůli svému volnějšímú výkladu islámu některými muslimy považováni za „odpadlíky“; Carnegie Middle East Center, *The Sufi-Salafi Rift*, 23 January 2018, <http://ceip.org/2ITvYgB>; HRW, *Libya: New Wave of Attacks Against Sufi Sites*, 7 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2907e44.html>. Viz též Freedom House, *Freedom in the World 2018 – Libya*, 28 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6ab9957.html>; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, para. 35; Middle East Eye, *Anger after Amazigh Activist Abducted in Libya by Forces Loyal to Khalifa Haftar*, 5 January 2018, <https://bit.ly/2ONp1fe>; HRW, *Libya: Incitement Against Religious Minority*, 20 July 2017, <http://www.refworld.org/docid/5970a7de4.html>.

<sup>48</sup> „Zatýkáni kvůli porušení „veřejných mravů“ bylo zdokumentováno jak v západní, tak východní Libyi“; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 41. Viz též BBC News, *Libya: Armed Group Shuts Down Comic Book Convention*, 4 November 2017, <https://bbc.in/2zv5ihX>; IFEX, *Libyan Writers, Editors Fear for Their Lives over Newly Published Literary Collection*, 4 September 2017, <https://bit.ly/2ACQJtb>.

<sup>49</sup> Mediálním pracovníkům údajně hrozí fyzické útoky, únosy, svévolné věznění, mučení, zastrasování a výhrůžky, zejména pokud se má za to, že se vůči některé straně konfliktu staví kriticky. Například „LNA a spřízněné ozbrojené skupiny se také zaměřují na mediální pracovníky, aktivisty a další, kteří vystupují kriticky nebo nejsou dostatečně loajální vůči LNA.“ A dále: „Také ve městě Darná na východě země projevila skupina DMSC (Derna Mujahedeen Shura Council) malou toleranci vůči odlišným názorům, když zadržela domnělé kritiky a nezákonně je věznila v neoficiálních zařízeních“; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 19. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, paras 41, 42; Committee to Protect Journalists (CPJ), *Journalist Abducted in Libya Found Bound and Shot Dead*, 1 August 2018, <https://cpj.org/x/73ba>; Freedom House, *Freedom in the World 2018 – Libya*, 28 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6ab9957.html>; HRW, *Libya: Armed Group Detains Media Figures*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b39f31aa.html>; Reporters Sans Frontières, *Seven Years after Its Revolution, Libya Is Losing Its Journalists*, 16 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c4b64.html>.

<sup>50</sup> „Milice s různými politickými, kmenovými a geografickými vazbami bezrestně napadaly občanské aktivisty. Mnozí pracovníci nevládních organizací uprchli do zahraničí nebo se přestali angažovat v důsledku vážných hrozeb, kterým čelili oni sami nebo jejich rodiny“; Freedom House, *Freedom in the World 2018 – Libya*, 28 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6ab9957.html>. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, paras 41, 43; Libya Prospect, *Enforced Disappearance of Qashout and Yaacoubi Is Continued*, 14 May 2018, <https://bit.ly/2vEW65r>; OHCHR, *Statement by UN High Commissioner for Human Rights Zeid Ra'ad Al Hussein at the End of Visit to Libya*, 12 October 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b6414484.html>; The New Arab, *Attacks, Threats and Harassment: How Activists Are Being Silenced in Libya*, 28 July 2017, <https://bit.ly/2JhWE6l>; HRW, *Libya: Activists Being Silenced*, 27 July 2017, <http://www.refworld.org/docid/5979ea694.html>. K obhájčům práv žen viz odst. 10 dále.

<sup>51</sup> „Ozbrojené skupiny, včetně těch, které jsou formálně začleněny pod ministerstva, fyzicky a verbálně útočí na poskytovatele zdravotní péče, vyhrožují jim, zastrasují je a nezákonně je omezují na svobodě, což přispívá k odchodu zdravotnických pracovníků ze země“; OHCHR, *Libya: Health-Care under Attack*, 22 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b559c944.html>, p. 1. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 40; Světová zdravotnická organizace (WHO), *Rising Health Worker Abductions in Libya Threaten Fragile Health System*, 21 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b642d024.html>; Generální tajemník OSN, *Children and Armed Conflict: Report of the Secretary-General*, 24 August 2017, A/72/361–S/2017/821, <http://www.refworld.org/docid/5a95820e4.html> (dále jen: Generální tajemník OSN, *Children and Armed Conflict*, 24 August 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a95820e4.html>), para. 107.

<sup>52</sup> Alkarama, *Libya: Human Rights and Humanitarian Activist Abducted by Forces Affiliated with UN-Backed Government*, 19 July 2018, <https://bit.ly/2JDZHp6>; The Libya Observer, *IOM Personnel Abducted in Southern Libya*, 13 January 2018, <https://bit.ly/2EJuwa8>; Reuters, *Gummen Fire on U.N. Convoy West of Libyan Capital*, 28 June 2017, <https://reut.rs/2ubY39l>; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 21.

<sup>53</sup> Mezi tato zařízení údajně patří věznice spravované soudní policií ministerstva spravedlnosti, zařízení spravovaná ministerstvem vnitra, věznice ministerstva obrany a zařízení provozovaná zpravodajskými organizacemi napojenými na státní instituce jako například Všeobecná zpravodajská služba (General Intelligence Service, GIS) podléhající dohledu Prezidentské rady; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 11.

instituce nebo přidruženými k neuznané „prozatímní vládě“ a s ní spojenými institucemi ve východní Libyi.<sup>54</sup> Převážná většina osob zadržovaných v oficiálních zařízeních se údajně nachází ve vyšetřovací vazbě.<sup>55</sup> Podle zpráv bývají vězněné osoby běžně drženy v izolaci, často nebývají informovány o vznesených obviněních, nebývají předvedeny před soud a nemívají právní zastoupení.<sup>56</sup> K mučení a jiným formám špatného zacházení dochází údajně „systematicky“, zejména na počátku vazby a během výslechů, a v jeho důsledku došlo i k úmrtím.<sup>57</sup> Existují také věrohodné zprávy o hromadných popravách zajatých nebo zadržovaných osob ozbrojenými skupinami.<sup>58</sup> Podmínky, v nichž jsou zadržované osoby vězněny, jsou údajně nelidské, a to jak v oficiálních, tak neoficiálních zajišťovacích střediscích.<sup>59</sup> LPD uznává naléhavou potřebu řešit situaci tisíců osob zadržovaných bez právního důvodu v souvislosti s konfliktem,<sup>60</sup> nicméně v tomto směru bylo údajně dosaženo jen malého pokroku.<sup>61</sup> OSN a pozorovatelé lidských práv také vyjádřili znepokojení nad skutečností, že je i nadále ukládán trest smrti.<sup>62</sup>

10. **Ženy a dívky** jsou údajně i nadále vystavovány silné právní i faktické diskriminaci a různým formám násilí a špatného zacházení ze strany státu i nestátních aktérů, zejména genderovému násilí. Podle zpráv ženám v těchto situacích chybí ochrana státu.<sup>63</sup> Ženy jsou terčem všeobecně rozšířeného obtěžování a

---

<sup>54</sup> „Přibližně 6 400 osob bylo drženo v 26 oficiálních věznicích spadajících pod ministerstvo spravedlnosti, z toho 75–80 % ve vyšetřovací vazbě. Tisíce dalších osob byly zadržovány v zařízeních formálně spravovaných ministerstvem vnitra nebo ministerstvem obrany a v zařízeních provozovaných přímo ozbrojenými skupinami“; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 31. Viz též OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 11; HRW, *World Report 2018 – Libya*, 18 January 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a61ee53a.html>.

<sup>55</sup> Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, para. 38; HRW, *World Report 2018 – Libya*, 18 January 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a61ee53a.html>. Viz též OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 9.

<sup>56</sup> Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 32; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, pp. 4, 21.

<sup>57</sup> OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, pp. 5, 28–30, 32–33.

<sup>58</sup> „Osobám, za jejichž vynuceném zničení stojí ozbrojené skupiny, hrozí vážné nebezpečí. Na ulicích, v nemocnicích a na skládkách byla nalezena těla stovek osob unesených ozbrojenými skupinami, často se svázanými končetinami, stopami po mučení a střelných zraněních. OHCHR/UNSMIL zjistily, že ozbrojené skupiny po celé zemi hromadně popravily nebo jinak nezákonně usmrtily osoby zbavené svobody“; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 5. Viz též s. 32 téže zprávy a dále Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 34.

<sup>59</sup> OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, pp. 4, 30–31; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, paras 38, 40.

<sup>60</sup> LPD požaduje, aby ozbrojené skupiny do 30 dnů propustily osoby zadržované bez právního důvodu nebo je předaly justičním orgánům, které jsou povinny je do dalších 60 dnů předvést před soud nebo propustit a poskytnout jim účinnou ochranu a záruky proti špatnému zacházení; *Libyan Political Agreement*, 17 December 2015, <http://www.refworld.org/docid/5b641eae4.html>, Article 26; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 9.

<sup>61</sup> OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 9; Amnesty International, *Amnesty International Report 2017/18 – Libya*, 22 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a9938c64.html>.

<sup>62</sup> Dne 15. srpna 2018 bylo za zabití demonstrantů při povstání v roce 2011 v hromadném procesu odsouzeno k smrti 45 údajných přívrženců bývalé Kaddáfího vlády. Soudní řízení podle pozorovatelů nesploňovalo mezinárodní standardy spravedlivého řízení. Od roku 2010 údajně nebyl vykonán žádný trest smrti; HRW, *Libya: 45 Sentenced to Death for 2011 Killings*, 22 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b87f9a94.html>; UNSMIL, *UNSMIL Statement on 45 Death Penalties Issued by Tripoli Court of Appeal*, 16 August 2018, <https://bit.ly/2wpxDOV>.

<sup>63</sup> „O výskytu genderového násilí není dostatek zpráv v důsledku špatně fungujících mechanismů pro jeho hlášení, kulturních hodnot a praktik souvisejících s hanbou, stigmatizací a strachem z odplaty, všeobecné nedůvěry mezi poskytovateli služeb a absence meziresortního systému předávání případů genderového násilí a koordinačního mechanismu. (...) Domácí násilí je považováno za soukromou věc, což vysvětluje pasivitu rodin a komunit v těchto případech i kulturu beztrestnosti“; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 10. Viz též Freedom House, *Freedom in the World 2018 – Libya*, 28 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6ab9957.html>; OCHA, *Middle East, North Africa: Protection of Women and Children Snapshot (January - December 2017)*, 28 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6449314.html> (dále jen: OCHA, *Protection of Women and Children Snapshot*, 28 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6449314.html>); OHCHR, *Situation of Human Rights in Libya, and the Effectiveness of Technical Assistance and Capacity-Building Measures Received by the Government of Libya*,



zastřování, nezákonného zabíjení, vynuceného zmizení a sexuálního zneužívání ze strany ozbrojených skupin, zaměřeného zejména na ženy obviněné z porušování striktního výkladu náboženských a společenských genderových norem,<sup>64</sup> obhájkyně práv žen<sup>65</sup> a ženy aktivní ve veřejném životě.<sup>66</sup> Ženám také údajně hrozí věznění z důvodu jejich rodinné příslušnosti, za „zločiny proti dobrým mravům“ nebo pro účely výměny vězňů; ženy jsou běžně drženy v zařízeních s pouze mužskými dozorcí a podle zpráv byly podrobovány mučení a jiným formám špatného zacházení, včetně sexuálního násilí.<sup>67</sup> V důsledku bezpečnostní situace jsou ženy údajně omezovány na svobodě pohybu a v některých případech je jim pohyb dovolen pouze v doprovodu opatrovníka mužského pohlaví.<sup>68</sup>

11. Děti jsou podle zpráv probíhajícím konfliktem a násilím v Libyi obzvláště postiženy.<sup>69</sup> Údajně jim hrozí sexuální a genderové násilí,<sup>70</sup> domácí násilí,<sup>71</sup> naverbování ozbrojenými skupinami,<sup>72</sup> únos, nezákonné zadržování a mučení a jiné formy špatného zacházení, mimo jiné kvůli údajným nebo skutečným vazbám jich samých nebo jejich rodinných příslušníků na jiné účastníky konfliktu,<sup>73</sup> a usmrcení při

---

21 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c64fd4.html> (dále jen: OHCHR, *Situation of Human Rights in Libya*, 21 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c64fd4.html>), paras 33, 36.

<sup>64</sup> Ministerstvo zahraničí USA, *2016 Report on International Religious Freedom – Libya*, 15 August 2017, <http://www.refworld.org/docid/59b7d885a.html>.

<sup>65</sup> „Libyjské aktivistky, bloggerky a novinářky jsou stále častěji umlčovány, neboť čelí genderovému násilí ve formě fyzických útoků, únosů a sexuálního násilí, pomlouvacích kampaní, genderově orientovaných pomluv a pokusů o zastrašení“; Amnesty International, *Libya: Silenced Voices: Libyan Women Human Rights Defenders under Attack*, 17 July 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6abc764.html>. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence*, 23 March 2018, S/2018/250, <http://www.refworld.org/docid/5b29148d7.html>, paras 48-49; OHCHR, *Situation of Human Rights in Libya*, 21 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c64fd4.html>, para. 33.

<sup>66</sup> „Tváří v tvář zastrašování a útokům byly exponované aktivistky i nadále nuceny se stahovat z veřejného a politického života“; Amnesty International, *Amnesty International Report 2017/18 – Libya*, 22 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a9938c64.html>. Viz též Libya Herald, *Assault on Female Blogger and Activist Maryam Tayeb in Tripoli*, 27 July 2018, <https://bit.ly/2LTM6QN>; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence*, 23 March 2018, S/2018/250, <http://www.refworld.org/docid/5b29148d7.html>, para. 49.

<sup>67</sup> Například ženy a dívky obviněné z mimomanželských sexuálních vztahů, které jsou v Libyi trestné, byly údajně na základě soudních rozhodnutí podrobovány invazivním „testům panenství“; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence*, 23 March 2018, S/2018/250, <http://www.refworld.org/docid/5b29148d7.html>, para. 49. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 39; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html> pp. 3, 5, 35-37; OCHA, *Protection of Women and Children Snapshot*, 28 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6449314.html>; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence*, 23 March 2018, S/2018/250, <http://www.refworld.org/docid/5b29148d7.html>, paras 19, 47, 48; OHCHR, *Oral Update of the United Nations High Commissioner for Human Rights on Libya*, 20 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55b92c4.html>; OHCHR, *Situation of Human Rights in Libya*, 21 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c64fd4.html>, para. 34.

<sup>68</sup> „V únoru [2017] vydalo armádní velení ve východní Libyi vyhlášku č. 6 z roku 2017, podle níž nesmí ženy mladší 60 let vycestovat do zahraničí bez zákonného opatrovníka mužského pohlaví. Po protestech veřejnosti a výzvách občanské společnosti k jejímu zrušení byla vyhláška č. 6 dne 23. února nahrazena vyhláškou č. 7, podle níž nesměly osoby libyjské národnosti ve věku 18–45 cestovat do zahraničí bez předchozího „bezpečnostního souhlasu“. Vyhláška neupravovala řízení o vydání tohoto souhlasu ani kritéria pro jeho odmítnutí“; Amnesty International, *Amnesty International Report 2017/18 – Libya*, 22 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a9938c64.html>. Viz též OHCHR, *Situation of Human Rights in Libya*, 21 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c64fd4.html>, para. 33.

<sup>69</sup> UNHCR, *Libya Protection Sector Strategy 2018-2019*, 1 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b641f854.html>, p. 6; Roméo Dallaire Child Soldiers Initiative, *Libya Country Report: Children & Security*, 31 January 2017, <https://bit.ly/2OE9Q9p>, p. 4.

<sup>70</sup> Dětský fond OSN (UNICEF), *Libya: Humanitarian Situation Report 2017*, 22 January 2018, <https://uni.cf/2n1Aoo7>, p. 3; Roméo Dallaire Child Soldiers Initiative, *Libya Country Report: Children & Security*, 31 January 2017, <https://bit.ly/2OE9Q9p>, p. 17.

<sup>71</sup> Studie o násilí páchaném na dětech vypracovaná v roce 2017 organizací National Center for Disease Control u žáků na druhém stupni libyjských základních škol prokázala častý výskyt násilí na dětech v domácnostech i ve škole; 92 % žáků a 88 % žákyň se stalo terčem nějaké formy násilí; UNICEF, *Libya: Humanitarian Situation Report 2017*, 22 January 2018, <https://uni.cf/2n1Aoo7>, p. 3.

<sup>72</sup> Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 51; Ministerstvo zahraničí USA, *2018 Trafficking in Persons Report – Libya*, 28 June 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b3e0af04.html>; Generální tajemník OSN, *Children and Armed Conflict*, 24 August 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a95820e4.html>, para. 105; Roméo Dallaire Child Soldiers Initiative, *Libya Country Report: Children & Security*, 31 January 2017, <https://bit.ly/2OE9Q9p>, p. 16.

<sup>73</sup> Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, para. 35; OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, pp. 3, 16, 19;

bezohledném používání zbraní v obydlených oblastech, v přestřelkách nebo z pozůstatků nevybuchlé válečné munice.<sup>74</sup> Přístup ke vzdělání je v důsledku konfliktu a nestability ztížen<sup>75</sup> a školy se staly terčem útoků.<sup>76</sup> Mnoho dětí trpí následkem ničivého vlivu konfliktu psychickými problémy a potřebuje odbornou pomoc.<sup>77</sup>

12. **Osoby s odlišnou sexuální orientací anebo genderovou identitou** jsou podle zpráv vystaveny diskriminaci ze strany společnosti i státu.<sup>78</sup> Navíc vztahy mezi osobami stejného pohlaví jsou zakázány trestním zákoníkem z roku 1953 (ve znění zákona č. 70 z roku 1976).<sup>79</sup> Ze zpráv vyplývá, že osoby s odlišnou sexuální orientací anebo genderovou identitou mohou být trestány i na základě jiných zákonných ustanovení, která postihují „nemravné chování“ a šíření „materiálů nemravného charakteru“.<sup>80</sup> Tyto osoby údajně čelí fyzickému násilí, obtěžování, výhrůžkám, svévolnému zatýkání a usmrcování ze strany nestátních původců, kterým nehrozí žádný postih.<sup>81</sup>
13. **Vnitřně vysídlené osoby** se údajně stávají terčem nuceného vystěhovávání,<sup>82</sup> svévolného zadržování, únosů a mučení různými ozbrojenými skupinami z důvodu svého domnělého spojení se znepřátelými ozbrojenými skupinami.<sup>83</sup> Mnoha vnitřně vysídleným je údajně bráněno v návratu do jejich oblastí

---

Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 51; OHCHR, *Situation of Human Rights in Libya*, 21 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c64fd4.html>, paras 38-39.

<sup>74</sup> OHCHR, *Situation of Human Rights in Libya*, 21 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c64fd4.html>, para. 37; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 51; UN Secretary-General, *Children and Armed Conflict*, 24 August 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a95820e4.html>, para. 106.

<sup>75</sup> Viz odst. 32 níže.

<sup>76</sup> Viz odst. 8 výše.

<sup>77</sup> Middle East Eye, *Libya's Children Scarred and Haunted by War: 'It's all They Know'*, 4 September 2017, <https://bit.ly/2O8schw>; Roméo Dallaire Child Soldiers Initiative, *Libya Country Report: Children & Security*, 31 January 2017, <https://bit.ly/2OE9Q9p>, p. 19.

<sup>78</sup> Freedom House, *Freedom in the World 2018 – Libya*, 28 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6ab9957.html>; Quzah Libya, *Taking Baby Steps in Defending LGBTI Rights in a Highly Homophobic Nation*, 30 August 2016, <https://bit.ly/2O8ykX1>; Australian Government Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), *Country Information Report – Libya*, 4 April 2016, <https://bit.ly/2HL4SD0>, paras 3.86, 3.88; Canada: Immigration and Refugee Board of Canada, *Libya: Situation of Sexual Minorities, Including Legislation; Treatment by Society and Authorities; State Protection and Available Services (2011 - July 2014)*, 17 July 2014, LB5104913.E, <http://www.refworld.org/docid/54ca12544.html>.

<sup>79</sup> „Trestní zákoník zakazuje veškerý mimomanželský pohlavní styk, včetně vztahů mezi osobami stejného pohlaví, pod trestem odnětí svobody až na pět let; HRW, *World Report 2018 – Libya*, 18 January 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a61ee53a.html>. Viz též International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA), *State Sponsored Homophobia. A World Survey of Sexual Orientation Laws: Criminalisation, Protection and Recognition*, May 2017, <http://www.refworld.org/docid/59e615f64.html>, pp. 37, 92.

<sup>80</sup> HRW, *Audacity in Adversity: LGBT Activism in the Middle East and North Africa*, 16 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b34f0827.html>, p. 69; ILGA, *State Sponsored Homophobia. A World Survey of Sexual Orientation Laws: Criminalisation, Protection and Recognition*, May 2017, <http://www.refworld.org/docid/59e615f64.html>, pp. 41, 92, 176-177.

<sup>81</sup> HRW, *Audacity in Adversity: LGBT Activism in the Middle East and North Africa*, 16 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b34f0827.html>, pp. 13, 16-17, 19; ICG, *How the Islamic State Rose, Fell and Could Rise again in the Maghreb*, 24 July 2017, <http://www.refworld.org/docid/5975eef84.html>, p. 14.

<sup>82</sup> V polovině srpna 2018, po dnech razíí, výhrůžek a svévolného zatýkání bylo 1 900 vnitřně vysídlených obyvatel města Tawergha násilím vyhnáno místní milicí z osady Triq Al Matar v Tripolisu, kde tito lidé žili od roku 2011. Většina domácností byla vystěhovávána do jiných částí Tripolisu. Některé rodiny z Tawerghy žijící v jiných osadách v Tripolisu uprchly v očekávání útoku; UNHCR, *Militias Evict and Disperse 1,900 Displaced People in Libya*, 14 August 2018, <https://bit.ly/2MOVJS>; OHCHR, *Press Briefing Notes on Cambodia Elections, Bosnia and Herzegovina and Libya Attacks*, 17 August 2018, <https://bit.ly/2Mm9syD>; UNHCR, *Flash Update on the Forced Eviction and Mass Arrest in Tarik Al-Matar Internally Displaced Settlement*, 10 August 2018, <https://bit.ly/2wpqT7K>; Amnesty International, *Libya: Tawergha IDP Camp Attacked by Militia in Danger of Further Attack and Demolition*, 10 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b87edb54.html>.

<sup>83</sup> UNHCR, *Internally Displaced Persons from Benghazi*, March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6abebf4.html>, p. 1. Podle zpráv jsou například v západní Libyi vnitřně vysídlené osoby z východu diskriminovány a po „teroristických“ incidentech byly svévolně zatýkány: „Velké množství vnitřně vysídlených osob z Bengházi se stalo terčem kvůli podezření z podpory teroristických skupin a mnoho vysídlených osob, s nimiž zvláštní zpravodaj hovořil, uvedlo, že mužští příslušníci jejich rodin jsou zadržováni od roku 2014 (...)“; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of Internally Displaced Persons on Her Visit to Libya*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html> (dále jen: Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur*

původu kvůli podezření z podpory „terorismu“ nebo bývalé Kaddáfího vlády.<sup>84</sup> Vnitřně vysídlené ženy a dívky jsou obzvláště ohrožené sexuálním a genderovým násilím, které údajně zůstává „ve značné míře neohlášeno“ a ke kterému podle zpráv dochází zcela beztrestně.<sup>85</sup> Na soudce a advokáty je údajně vyvíjen nátlak, aby nepřijímali případy týkající se špatného zacházení s vnitřně vysídlenými osobami.<sup>86</sup>

14. Výkon spravedlnosti je podle zpráv „ve většině země nefunkční“.<sup>87</sup> Soudci údajně oddalují rozhodnutí v případech s politickými nebo bezpečnostními aspekty.<sup>88</sup> Státní zástupci, soudci a další pracovníci justice se stávají terčem výhrůžek a útoků.<sup>89</sup>

#### *Situace státních příslušníků třetích zemí (včetně žadatelů o azyl, uprchlíků a migrantů)*

15. Libye není smluvní stranou Úmluvy z roku 1951 o právním postavení uprchlíků a jejího Protokolu.<sup>90</sup> Ratifikovala však Úmluvu upravující zvláštní aspekty problémů uprchlíků v Africe z roku 1969 (Úmluva OAJ)<sup>91</sup> a kromě toho je účastnickým státem Africké charty lidských práv a práv národů („Banjalská charta“).<sup>92</sup> Právo na azyl je sice upraveno v článku 10 libyjského prozatímního Ústavního

---

on the Human Rights of IDPs, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, para. 43. Viz též odst. 38 a 39 téže zprávy a OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 17.

<sup>84</sup> Mezi nejvíce postižené údajně patří vnitřně vysídlené osoby z měst Tawergha, Benghazi, Mashashya, Syrta, Warshafana, Tripolis a Kikkla; UNHCR, *Libya: Protection – Situation Overview, January-February 2018*, 29 March 2018, <https://bit.ly/2Hzfaeb>, p. 2. Například návratu přibližně 40 000 vysídlených obyvatel města Tawergha stále brání ozbrojená skupina z Misuráty, údajně kvůli obvinění komunity z podpory Kaddáfího sil v roce 2011; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 47; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, paras 51-56; OHCHR, *Libya: Residents of Tawergha 'Dying in Desert' in Attempt to Return Home after Seven Years*, 20 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6abfa34.html>; HRW, *Libya: Residents Barred from Returning Home*, 16 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a8eb1fca.html>. Ozbrojené skupiny napojené na LNA údajně brání tisícům vnitřně vysídlených rodin v návratu do Benghazi, neboť „podporují terorismus“; HRW, *Libya: Displaced Benghazi Families Prevented from Return*, 1 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a8eb100a.html>. Viz též odst. 25 níže.

<sup>85</sup> „Podle několika zpráv předložených zvláštnímu zpravodaji obnáší násilí na vnitřně vysídlených ženách a dívkách psychické a verbální napadání, únosy, znásilňování a jiné formy sexuálních útoků. Tyto případy sexuálního a genderového násilí v Libyi zůstávají ve značné míře neohlášené kvůli stigmatizaci, obavám z odplaty, nedostatečným mechanismům pro hlášení, absenci specializovaných pracovníků a nedůvěře ve formální soudní systém“; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, para. 47.

<sup>86</sup> Tamtéž, odst. 40.

<sup>87</sup> HRW, *Libya: Displaced Benghazi Families Prevented from Return*, 1 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a8eb100a.html>. Viz též HRW, *World Report 2018 – Libya*, 18 January 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a61ee53a.html>; Amnesty International, *Human Rights Council Should Establish an International Investigative Mechanism into Human Rights Violations in Libya*, 20 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c0fb4.html>, pp. 1, 2.

<sup>88</sup> OHCHR, *Arbitrary and Unlawful Detention in Libya*, April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b5590154.html>, p. 10. „Slabost soudních institucí a všeobecná atmosféra bezprávi a nebezpečí znemožňuje obětem domoci se ochrany, spravedlnosti a odškodnění“; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on the United Nations Support Mission in Libya*, 12 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c678f4.html>, para. 38.

<sup>89</sup> Viz odst. 8 výše.

<sup>90</sup> Valné shromáždění OSN, *Úmluva o právním postavení uprchlíků*, 28. července 1951, OSN, Treaty Series, p. 189, <http://www.refworld.org/docid/3be01b964.html>, s. 137; *Protokol týkající se právního postavení uprchlíků*, 31. ledna 1967, UN Treaty Series, sv. 606, <http://www.refworld.org/docid/3ae6b3ae4.html>, s. 267.

<sup>91</sup> Ačkoli je Libye smluvní stranou Úmluvy OAJ, nevydala vnitrostátní právní předpisy k jejímu provedení; Organizace africké jednoty (OAJ), *Úmluva upravující zvláštní aspekty problémů uprchlíků v Africe („Úmluva OAJ“)*, 10. září 1969, 1001 UN Treaty Series 45, <http://www.refworld.org/docid/3ae6b36018.html>.

<sup>92</sup> Viz čl. 12 odst. 3 o právu vyhledat a požívat azyl v souladu se zákony členského státu a mezinárodními úpravami; OAU, *African Charter on Human and Peoples' Rights („Banjul Charter“)*, 27 June 1981, CAB/LEG/67/3 rev. 5, 21 I.L.M. 58 (1982), <http://www.refworld.org/docid/3ae6b3630.html>. V roce 2004 Libye také ratifikovala nejdůležitější mezinárodní protokoly týkající se obchodování s lidmi a pašování migrantů, mimo jiné: Valné shromáždění OSN, *Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu*, 15. listopadu 2000, <http://www.refworld.org/docid/4720706c0.html>; Valné shromáždění OSN, *Protokol proti pašování přistěhovalců po souši, po moři a letecky doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu*, 15. listopadu 2000, <http://www.refworld.org/docid/479dee062.html>.

prohlášení z roku 2011,<sup>93</sup> avšak neexistují žádné právní předpisy o azylu a ve věcech azylu nejsou zavedena žádná řízení.<sup>94</sup> V důsledku toho se na všechny cizí státní příslušníky bez ohledu na jejich právní postavení vztahují vnitrostátní zákony o přistěhovalectví, a to včetně žadatelů o azyl a uprchlíků. Příslušné libyjské zákony postihují veškerý nezákonný vstup, pobyt nebo opuštění území, například bez náležitých dokladů nebo mimo oficiální hraniční přechody, aniž by rozlišovaly mezi žadateli o azyl/uprchlíky, migranty nebo oběťmi obchodování s lidmi. Za porušení těchto předpisů hrozí trest odnětí svobody obnášející „těžkou práci“, jehož délka není stanovena, nebo pokuta ve výši přibližně 1 000 libyjských dinárů (723 amerických dolarů) a po vykonání trestu deportace.<sup>95</sup> Státním příslušníkům třetích zemí, kteří byli deportováni z Libye, není umožněn návrat bez povolení ředitele Generálního ředitelství pro pasy a státní občanství.<sup>96</sup>

16. K 31. srpnu 2018 zaregistroval UNHCR v Libyi 55 008 žadatelů o azyl a uprchlíků.<sup>97</sup> Kromě žadatelů o azyl a uprchlíků registrovaných u UNHCR se v zemi nacházejí také státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti potřebující mezinárodní ochranu, které UNHCR neregistruje.<sup>98</sup> Podle záznamů dále žilo v Libyi v červnu 2018 přes 679 000 migrantů více než 40 národností, jejich skutečný počet se však odhaduje až na jeden milion.<sup>99</sup> Zákaz vstupu pro Syřany, Palestince, Bangladěšany a Súdánce vydaný v lednu 2015, v září 2015 dále rozšířený i na Jemence, Íránce a Pákistánce, zůstává údajně stále v platnosti v oblastech ovládaných úřady sídlícími v Tobrúku/al-Bajdá, nicméně informace o jeho uplatňování v praxi nejsou k dispozici.<sup>100</sup>
17. Obzvláště zranitelní jsou podle zpráv vzhledem k nestabilní bezpečnostní situaci a zhoršujícím se socioekonomickým podmínkám žadatelé o azyl, uprchlíci a migranti cestující přes libyjské území nebo pobývající na něm.<sup>101</sup> Většina žadatelů o azyl a migrantů nemá možnost získat povolení k pobytu, což

<sup>93</sup> Článek 10 Ústavního prohlášení z roku 2011 stanoví: „Stát zaručuje právo na azyl v souladu se zákonem Parlamentu. Vydávání politických uprchlíků je zakázáno“; Ústavní prohlášení [Libye], 3. srpna 2011, <http://www.refworld.org/docid/5b645f5d4.html>.

<sup>94</sup> Amnesty International, *Libya's Dark Web of Collusion: Abuses Against Europe-bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html> (dále jen: Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>), p. 7.

<sup>95</sup> Ustanovení o zadržení osob bez libyjského občanství v souvislosti s porušením předpisů o přistěhovalectví jsou obsažena ve dvou zákonech: zákon č. 6 (1987), který upravuje vstup, pobyt a opuštění území Libye cizími státními příslušníky, ve znění zákona č. 2 (2004), dostupné na: <https://bit.ly/2M3D96V> a <https://bit.ly/2nnd98C>; a zákon č. 19 z roku 2010 o boji s nelegálním přistěhovalectvím, dostupný na: <https://bit.ly/2KBzLlI>. Viz též Global Detention Project (GDP), *Country Report Immigration Detention in Libya: "A Human Rights Crisis"*, August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8802614.html>, pp. 12-13, 30.

<sup>96</sup> Paragraf 18 zákona č. 6 (1987), který upravuje vstup na území Libye, pobyt na něm a jeho opuštění cizími státními příslušníky, ve znění zákona č. 2 (2004).

<sup>97</sup> 43 % z těchto osob představují Syřané, následují Súdánští (18 %), Palestinci (13 %) a Eritrejci (12 %). Ostatní státní příslušníci, včetně Iráčanů, Somálců a Etiopanů tvoří 13,5 %; UNHCR, *Libya: Registration – Fact Sheet August 2018*, 1 September 2018, <https://bit.ly/2NKVpIL>; UNHCR, *Operational Portal – Refugee Situations: Libya*, last updated 31 August 2018, <https://data2.unhcr.org/en/country/lby>. Od ledna do srpna 2018 zaregistrovalo UNHCR 10 499 osob, většinou Súdánce, Eritrejce, Syřany a Somálce; UNHCR, *UNHCR Flash Update Libya (23 - 31 August 2018)*, 31 August 2018, <https://bit.ly/2LRVhfR>.

<sup>98</sup> Libyjské úřady v praxi připouštějí nárok na mezinárodní ochranu pouze u státních příslušníků devíti zemí. UNHCR proto může registrovat jako osoby svého zájmu pouze osoby z těchto devíti zemí, tj. Etiopie, Eritrey, Iráku, Palestiny, Somálska, Súdánu, Jižního Súdánu, Sýrie a Jemenu. UNHCR i nadále usiluje o to, aby mohly být registrovány všechny osoby hledající mezinárodní ochranu, bez ohledu na svoji státní příslušnost; informace UNHCR, srpen 2018.

<sup>99</sup> Pět nejčastějšími zeměmi původu jsou Nigérie, Egypt, Čad, Súdán a Ghana, z nichž pochází téměř 65 % populace migrantů v Libyi. Ženy tvoří přibližně 10 % a děti 8 %. Podle zpráv je 26 000 dětí bez doprovodu; International Organization for Migration (IOM), *Displacement Tracking Matrix (DTM) – Libya's Migrant Report – Round 20 (May - June 2018)*, 31 July 2018, <https://bit.ly/2OFaa06>, pp. 2, 14. Viz též Refugees International, *"Death Would Have Been Better": Europe Continues to Fail Refugees and Migrants in Libya*, 15 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c5ce4.html> (dále jen: Refugees International, *Europe Continues to Fail Refugees and Migrants in Libya*, 15 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c5ce4.html>), pp. 6, 14.

<sup>100</sup> Informace UNHCR získaná z médií a vládních sdělení, srpen 2018. Viz též Reuters, *Libya's Official Government Bans Yemenis, Iranians, Pakistanis from Entry*, 1 September 2015, <http://reut.rs/1EwwRnl>.

<sup>101</sup> „Zhoršováním socioekonomických podmínek v zemi byli postiženi dotazovaní ze všech oblastí původu, včetně respondentů z oblasti Blízkého východu a severní Afriky, u nichž se obecně předpokládá, že žijí v lepších podmínkách než uprchlíci a migranti z jiných regionů. Stejně jako uprchlíci a migranti z východní a západní Afriky i respondenti z oblasti Blízkého východu a severní Afriky uvádějí, že jsou najímáni na práce s nestálým výdělkem a nejistými pracovními podmínkami“; REACH/Start Network, *Refugees Mixed*

je vystavuje akutnímu nebezpečí zatčení a uvěznění za nezákonný pobyt.<sup>102</sup> Kvůli svému nelegálnímu statusu, chybějícím zákonným dokladům<sup>103</sup> a všeobecně rozšířeným diskriminačním praktikám (zejména vůči osobám ze subsaharských zemí)<sup>104</sup> jsou údajně často vyloučeni ze systémů sociálního zabezpečení a je jim odpírán přístup k základním službám, včetně akutní lékařské péče, což má za následek špatné životní podmínky.<sup>105</sup> Mnozí z nich jsou proto nuceni uchýlovat se k nežádoucím způsobům řešení své situace.<sup>106</sup> Průzkumem provedeným v prosinci 2017 nebyly zjištěny významné rozdíly v přístupu ke zdrojům a službám dlouhodobě pobývajících uprchlíků a migrantů a těch, kteří přišli do země později.<sup>107</sup>

18. Žadatelům o azyl a uprchlíkům s platným dokladem od UNHCR je v zásadě umožněn přístup k bezplatnému vzdělání ve státních školách a lékařské pomoci v nemocnicích, nicméně v praxi tomu tak není vždy. Syřané, Palestinci a Iráčané tento přístup obvykle mají, zatímco osoby ze subsaharské Afriky potřebují pro přístup ke službám v individuálních případech intervenci UNHCR a jeho partnerské organizace International Medical Corps (IMC).<sup>108</sup> UNHCR zaznamenal od roku 2017 významný nárůst počtu uprchlíků a žadatelů o azyl, kteří jsou zcela závislí na jeho přímé finanční a zdravotnické pomoci.<sup>109</sup>
19. Po zachycení nebo záchraně na moři předává Libyjská pobřežní stráž (LPS) zadržené osoby orgánům Ředitelství pro boj s nelegální migrací (ŘBNM).<sup>110</sup> To je postupuje přímo do vládou provozovaných zajišťovacích zařízení, kde jsou tyto osoby drženy po neurčenou dobu.<sup>111</sup> V současné době neexistuje možnost propuštění – s výjimkou repatriace, evakuace nebo přesídlení do třetí země.<sup>112</sup> UNHCR odhaduje, že v době vypracování tohoto stanoviska se nacházelo v zajišťovacích zařízeních provozovaných ŘBNM více než 8 000 lidí, včetně 4 500 osob devíti státních příslušností, jež může

---

*Migration Routes and Migrants' Access to Resources, Healthcare and Housing Dynamics in Libya: Key Challenges and Coping Mechanisms*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K> (dále jen: REACH, *Key Challenges and Coping Mechanisms*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>), p. 25.

<sup>102</sup> „Migranti bez legálního statusu pobývají na libyjském území formálně nezákonně a mohou být kdykoli svévolně uvězněni a deportováni. Využívání jakýchkoli služeb je pro ně tudíž riskantní, nemají k dispozici prostředky právní ochrany proti trestným činům spáchaným na jejich osobách, a v konečném důsledku jsou proto primárním terčem vykořisťování a zneužívání“; International Rescue Committee (IRC), *Pushing the Boundaries: Insights into the EU's Response to Mixed Migration on the Central Mediterranean Route*, 11 July 2018, <https://bit.ly/2vrnPY1> (dále jen: IRC, *Pushing the Boundaries*, 11 July 2018, <https://bit.ly/2vrnPY1>), p. 24. Viz též odst. 15 výše.

<sup>103</sup> „Migranti potřebují pro pobyt, zaměstnání a přístup k základním službám povinné doklady. Ačkoli většina migrantů a uprchlíků přichází na území Libye nelegálně, někteří migranti mají při vstupu potřebné cestovní doklady, ale nemohou si nechat po vypršení jejich platnosti vystavit nové“; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 8.

<sup>104</sup> „Po zhoršení bezpečnostní situace v zemi zesílily xenofobní nálady a špatné zacházení s migranty, které jsou namířeny zejména proti osobám ze subsaharské Afriky. Migranti bez zákonných dokladů jsou obzvláště ohroženi vykořisťováním“; IRC, *Pushing the Boundaries*, 11 July 2018, <https://bit.ly/2vrnPY1>, p. 12. Viz též REACH, *Key Challenges and Coping Mechanisms*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, pp. 1, 2, 16, 17, 21, 22-23, 26.

<sup>105</sup> OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, pp. 13, 14, 32, 43, 44. „(...) mnozí uprchlíci a migranti se setkávají s diskriminací a vykořisťováním ze strany místního obyvatelstva. V některých případech bylo lidem kvůli jejich původu a vzhledu odepřeno ošetření v nemocnicích a na soukromých klinikách nebo museli čekat déle než jiní pacienti. Nelegální migranti však nemohou toto zacházení ohlásit ani využívat základní služby (včetně formálního zaměstnání, zdravotní péče a vzdělání) kvůli obavám ze zatčení“; Mixed Migration Centre, *Fraught with Risk – Protection Concerns of People on the Move Across West Africa and Libya*, 11 May 2018, <https://bit.ly/2uAmZYz> (dále jen: Mixed Migration Centre, *Fraught with Risk*, 11 May 2018, <https://bit.ly/2uAmZYz>), p. 16. Viz též „Humanitární situace“ dále.

<sup>106</sup> REACH, *Key Challenges and Coping Mechanisms*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, pp. 2, 15, 22, 23-24, 26.

<sup>107</sup> Tamtéž, s. 2.

<sup>108</sup> Informace UNHCR ze srpna 2018. Viz též „Humanitární situace“ dále.

<sup>109</sup> Informace UNHCR ze srpna 2018.

<sup>110</sup> ŘBNM bylo zřízeno v roce 2012 jako sekce ministerstva vnitra VNS za účelem potírání nelegálních migračních proudů do země. Odpovídá za zatčení všech osob, které do země vstoupily nelegálně, provádění deportací nelegálních migrantů a správu zajišťovacích středisek.

<sup>111</sup> „Jelikož není zaveden žádný systém pro registraci vyloděných a následně zadržených osob, není možné jakkoli přesně zjistit, kolik lidí je v určitém okamžiku oficiálně zadržováno, po jakou dobu a jaký je jejich konečný osud“; IRC, *Pushing the Boundaries*, 11 July 2018, <https://bit.ly/2vrnPY1>, p. 15.

<sup>112</sup> UNHCR, *Desperate Journeys January 2017 - March 2018*, April 2018, <https://bit.ly/2EEqIX9>, p. 9. Viz též odst. 23 dále.

UNHCR v Libyi registrovat,<sup>113</sup> kteří byli zachráněni či zachyceni na moři nebo zatčeni na souši při razířích v domech a kontrolách totožnosti v blízkosti pozemní státní hranice.<sup>114</sup> Nejsou k dispozici údaje o počtech osob zadržovaných různými ozbrojenými frakcemi nebo zločineckými skupinami v neoficiálních zajišťovacích střediscích, včetně skladišť a farem.<sup>115</sup> Podmínky zajištění ve všech těchto zařízeních podle zpráv nesplňují mezinárodní standardy<sup>116</sup> a byly označeny za „otrěsné“,<sup>117</sup> „hrůzné“<sup>118</sup> či „kruté, nelidské a ponižující.“<sup>119</sup> Žadatelé o azyl, uprchlíci a migranti obou pohlaví, včetně dětí, jsou údajně systematicky podrobováni mučení a jiným druhům špatného zacházení, včetně znásilnění a dalších forem sexuálního násilí,<sup>120</sup> nucené práci a vydírání<sup>121</sup> nebo jim hrozí vysoké riziko takového zacházení, a to jak v oficiálních, tak neoficiálních zajišťovacích zařízeních.<sup>122</sup> Dále je ze zařízení hlášena rasová a náboženská diskriminace.<sup>123</sup> Zadržovaní nemají možnost napadnout zákonnost svého zajištění ani způsobu, jakým je s nimi zacházeno.<sup>124</sup> Na zajištěné státní příslušníky

<sup>113</sup> Viz pozn. 98 výše.

<sup>114</sup> UNHCR, *UNHCR Flash Update Libya (17 - 24 August 2018)*, 24 August 2018, <https://bit.ly/2NxY9A9>.

<sup>115</sup> „Ozbrojené skupiny nebo zločinecké gangy působící nezávisle na ŘBNM či jiné státní instituci v posledních třech letech stále častěji zadržovaly uprchlíky a migranty za účelem získání finančních prostředků formou výkupného“; Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>, p. 27. Viz též HRW, *EU/Italy/Libya: Disputes Over Rescues Put Lives at Risk*, 25 July 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b646a9f4.html>; IRC, *Pushing the Boundaries*, 11 July 2018, <https://bit.ly/2vrnPY1>, p. 13.

<sup>116</sup> Zprávy popisují zařízení jako výrazně přeplněná, špatně osvětlená a větraná a bez přístupu k lékařské péči, psychosociální podpoře a dostatečné výživě. (Tehdejší) Vysoký komisař OSN pro lidská práva Zeid Ra'ad Al Hussein prohlásil, že „[S]ystém zajištění migrantů v Libyi je nenapravitelně zkažený.“ Dále popsal podmínky, s nimiž se setkali pozorovatelé OSN při návštěvě čtyř zajišťovacích středisek ŘBNM v Tripolisu: „Pozorovatelé byli šokováni tím, co viděli: tisíce vyhublých a traumatizovaných mužů, žen a dětí naskládaných jeden přes druhého, zamčených v hangárech bez přístupu k nezákladnějším potřebám a zbavených lidské důstojnosti“; OHCHR, *UN Human Rights Chief: Suffering of Migrants in Libya Outrage to Conscience of Humanity*, 14 November 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b6461354.html>. Viz též Lékaři bez hranic (Médecins Sans Frontières, MSF), *Stop Arbitrary Detention of Refugees and Migrants Disembarked in Libya*, 24 July 2018, <https://bit.ly/2LmjbVr>; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, para. 44; Refugees International, *Europe Continues to Fail Refugees and Migrants in Libya*, 15 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c5ce4.html>.

<sup>117</sup> OHCHR, *Oral Update of the United Nations High Commissioner for Human Rights on Libya*, 20 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55b92c4.html>.

<sup>118</sup> MSF, *An Open Letter from MSF International President Dr Joanne Liu to European Government Leaders*, 6 September 2017, <https://bit.ly/2KSy55e>.

<sup>119</sup> Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>, pp. 9, 53.

<sup>120</sup> „Migrantské ženy a dívky byly po cestě přes Libyi v oficiálních i neoficiálních zajišťovacích střediscích pro migranty znásilňovány a jinak sexuálně zneužívány. Přeživší popisovaly, jak byly ozbrojenci, mezi nimiž byli i dozorcí Odboru pro boj s nelegální migrací [pravděpodobně chybně označené ŘBNM v anglickém originálu – pozn. překl.], odvedeny ze společných cel a opakovaně znásilňovány více pachateli. Ty, které se pokoušely klást odpor, byly zbity, bylo jim vyhrožováno namířenou zbraní a nedostaly jídlo a vodu“; OHCHR, *Situation of Human Rights in Libya*, 21 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c64fd4.html>, para. 35. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 39; OHCHR, *Returned Migrants Are Being Robbed, Raped and Murdered in Libya*, 8 September 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b5598dd4.html>.

<sup>121</sup> „V zemi panujícího bezpráví se uprchlíci a migranti stali zdrojem vykořisťování – komoditou, na níž vyrostlo celé odvětví, jak ukazovaly šokující záběry z prodeje migrantů [sic] vysílané v listopadu 2017“; Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>, p. 6. Viz též Jamestown Foundation, *Libya's Rogue Militias Keep the Country from Tackling Human Trafficking*, Terrorism Monitor Volume: 16 Issue: 4, 26 February 2018, <https://bit.ly/2LTQgeu>; Euro-Med Monitor, *Libya: Dozens of Refugees Kidnapped by Armed Gangs*, 22 February 2018, <https://bit.ly/2CfpC7j>; OHCHR, *Libya Must End "Outrageous" Auctions of Enslaved People, UN Experts Insist*, 30 November 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b5593324.html>; CNN, *People for Sale*, 15 November 2017, <https://cnn.it/2FX902f>.

<sup>122</sup> Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>, p. 22. „V uplynulých týdnech zaznamenal UNHCR dramatické zhoršení podmínek v zajišťovacích zařízeních způsobené stále větší přeplněností a nedostatkem základních životních potřeb. V důsledku tohoto zhoršení dochází v zajišťovacích zařízeních k nepokojům a hladovkám uprchlíků, kteří se dožadují řešení svých zoufalých životních podmínek“; UNHCR, *UNHCR Flash Update Libya (17 - 24 August 2018)*, 24 August 2018, <https://bit.ly/2NxY9A9>.

<sup>123</sup> Refugees International, *Europe Continues to Fail Refugees and Migrants in Libya*, 15 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c5ce4.html>, p. 10.

<sup>124</sup> MSF, *Stop Arbitrary Detention of Refugees and Migrants Disembarked in Libya*, 24 July 2018, <https://bit.ly/2LmjbVr>; Refugees International, *Europe Continues to Fail Refugees and Migrants in Libya*, 15 April 2018,

třetích zemí má dopad také celková bezpečnostní situace v zemi, jak ukázala eskalace bojů zneprátených ozbrojených skupin v Tripolisu koncem srpna 2018.<sup>125</sup>

20. Špatná bezpečnostní situace a absence centrální státní moci vykonávající účinnou kontrolu umožnily, že se Libye stala hlavní tranzitní a nástupní zemí pro uprchlíky a migranty snažící se uniknout do Evropy před pronásledováním, konfliktem a násilím nebo těžkými životními podmínkami, často na plavby neschopných, přeplněných člunech.<sup>126</sup> Pašerácké organizace působící po celé východní a západní Africe údajně převážejí uprchlíky a migranty přes libyjskou jižní hranici v regionu Fezzan, který sousedí s Nigérií, Čadem a Alžírskem. Poté uprchlíci a migranti putují do severozápadní části země, odkud se snaží dostat do evropských zemí, zpravidla do Itálie nebo přes ni dále.<sup>127</sup>
21. Na cestě a během pobytu v Libyi migrantům, uprchlíkům a žadatelům o azyl, včetně dětí, údajně hrozí riziko všudypřítomného a systematického porušování lidských práv a zneužívání ze strany pašeráků, obchodníků s lidmi, ozbrojených skupin, zločineckých gangů i státních orgánů, které jednájí zcela beztrestně. Podle zpráv toto porušování a zneužívání zahrnuje nezákonné omezování osobní svobody a svévolné zadržování, mučení a jiné formy špatného zacházení, včetně znásilnění a jiných forem sexuálního násilí, únosy kvůli výkupnému a jiné formy vydírání, nucené práce a nezákonné usmrcení.<sup>128</sup> Terčem jsou zejména (nikoli však výlučně) osoby ze subsaharských zemí.<sup>129</sup> Zejména ženy a dívky jsou údajně vystaveny riziku znásilnění, nucené prostituce a dalších forem sexuálního násilí.<sup>130</sup>

---

<http://www.refworld.org/docid/5b55c5ce4.html>, p. 14; Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>, p. 24.

<sup>125</sup> Koncem srpna 2018 se stovky uprchlíků a migrantů držených ve vládních zajišťovacích střediscích v Tripolisu ocitly ve vážném ohrožení v důsledku střetů mezi ozbrojenými skupinami; UNHCR, *UNHCR Moves Detained Refugees Out of Harm's Way in Volatile Libyan Capital*, 30 August 2018, <https://bit.ly/2MFp2pl>; MSF, *Conflict in Tripoli Puts Lives in Danger, Demonstrating that Libya Is not a Place of Safety*, 31 August 2018, <https://bit.ly/2wA66NV>; Irish Times, *Migrants in Libya Detention Centre Say Their Lives Are in Peril*, 28 August 2018, <https://bit.ly/2Lzrb0r>. Viz též pozn. 34 výše.

<sup>126</sup> UNHCR, *Libya: Activities at Disembarkation – Monthly Update, August 2018*, 2 September 2018, <https://bit.ly/2PZbkvB>; Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>, p. 15; UNHCR, *Refugee and Migrant Flows Through Libya on the Rise – Report*, 3 July 2017, <https://bit.ly/2tMxb0D>.

<sup>127</sup> UNHCR/REACH, *Mixed Migration Routes and Dynamics in Libya: The Impact of EU Migration Measures on Mixed Migration in Libya*, April 2018, <https://bit.ly/2NtVmaD>, p. 2. „Podle jistěho analytika požadují pašerácké gangy napojené na jiholibyjské milice za převoz migrantů až do Tripolisu částku v rozmezí 1 000–1 500 libyjských dinárů (800–1 100 USD). Pokud nemohou zaplatit, jsou migranti předáváni do rukou zločineckých milic, které je převážejí do úkrytů vlastních ozbrojených gangů. Odtud se migranti pokoušejí telefonovat domů a získat peníze na své propuštění. Nemůže-li rodina zaplatit, prodávají je milice bohatým Libyjcům jako levnou pracovní sílu na farmy nebo stavby. Tito afričtí migranti se tak prakticky stávají námezdními dělníky Libyjců, kteří jim poskytují za vykonávanou práci jen minimální plat nebo prostředky na obživu. Některé z nich si různé milice předávají jako otroky, ti šťastnější z nich jsou pak prodáni zámožným Libyjcům, stanou se zaměstnanci a nakonec si mohou vydělat dost peněz na zaplacení útěku ze země. Jiní skončí v rukou milic spolupracujících s vládou, které je následně umístí do zajišťovacích středisek, kde čekají na deportaci“; Jamestown Monitor, *Libya's Rogue Militias Keep the Country from Tackling Human Trafficking*, 26 February 2018, <https://bit.ly/2LTOqeu>. Viz též ICG, *How Libya's Fezzan Became Europe's New Border*, 31 July 2017, <http://www.refworld.org/docid/59831c6b4.html>, p. 21.

<sup>128</sup> Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 36; IOM/UNHCR, *Flash Update – Zwara Incident*, 16 July 2018, <https://bit.ly/2KmAqAF>; Mixed Migration Centre, *Fraught with Risk*, 11 May 2018, <https://bit.ly/2uAmZYz>, pp. 6, 8, 13-14; Refugees International, *Europe Continues to Fail Refugees and Migrants in Libya*, 15 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c5ce4.html>, p. 3; OHCHR, *Libya Must End "Outrageous" Auctions of Enslaved People, UN Experts Insist*, 30 November 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b5593324.html>; IOM, *IOM Learns of 'Slave Market' Conditions Endangering Migrants in North Africa*, 4 November 2017, <https://bit.ly/2ov79wl>.

<sup>129</sup> Mixed Migration Centre, *Fraught with Risk*, 11 May 2018, <https://bit.ly/2uAmZYz>, p. 11; Lawyers for Justice in Libya, *Eliminate Racial Discrimination in Libya*, 21 March 2018, <https://bit.ly/2MtFVPn>.

<sup>130</sup> „Byly zdokumentovány vzorce sexuálního násilí vůči migrantům, uprchlíkům a žadatelům o azyl páchaného nejen pašeráky, obchodníky s lidmi a zločineckými organizacemi, ale v některých případech také policií a dozorcí pracujícími pro ministerstvo vnitra. Do porušování byly zapojeny také Odbor pro boj s nelegální migrací a pobřežní stráž“; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence*, 23 March 2018, S/2018/250, <http://www.refworld.org/docid/5b29148d7.html>, para. 47. „Zvláště ohroženy jsou migrantky, neboť jsou často drženy v celách hlídaných mužskými dozorcí, kteří mají do cel volný přístup. Z některých zpráv také vyplývá, že dozorcí „organizují“ znásilňování v celách a jsou zapojeni do sexuálního vykořisťování a obchodování s lidmi, přičemž zajišťovací střediska využívají jako nevěstince pro nucenou prostituci. V jiných případech dochází k prodeji zadržovaných žen jako „sexuálních otrokyň“ a k sexuálnímu násilí, včetně znásilnění, jehož se dopouštějí jednotliví příslušníci

22. Itálie a EU poskytují od roku 2017 LPS pomoc ke zvýšení kapacit pro provádění pátracích a záchranných námořních operací a prevenci nelegálních vyplutí po centrální středomořské trase.<sup>131</sup> V důsledku zvýšené intenzity operací LPS výrazně poklesl počet lidí připlouvajících z Libye do Itálie<sup>132</sup> a současně se zvýšil podíl osob zachycených nebo zachráněných LPS na moři na celkovém počtu lidí pokoušejících se o přeplutí.<sup>133</sup> Zvýšený počet záchytných a záchranných operací provedených LPS měl za následek vylodění (a zajištění) vyššího počtu osob v Libyi.<sup>134</sup> Během záchranných/záchytných operací na moři se LPS údajně dopouštěla porušování lidských práv uprchlíků, žadatelů o azyl a migrantů,<sup>135</sup> včetně úmyslného potápění člunů pomocí střelných zbraní.<sup>136</sup> LPS byla také obviněna ze spolupráce s pašeráckými organizacemi.<sup>137</sup> Současně byla stále více

---

*pobřežní stráže při pátracích a záchranných akcích*“; International Centre for Migration Policy Development (ICMPD), *What Are the Protection Concerns for Migrants and Refugees in Libya?*, November 2017, <https://bit.ly/2MwD0pv>, pp. 5-6. Viz též IRC, *Pushing the Boundaries*, 11 July 2018, <https://bit.ly/2vrnPY1>, p. 13; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, para. 46; Mixed Migration Centre, *Fraught with Risk*, 11 May 2018, <https://bit.ly/2uAmZYz>, p. 8. Sexuální násilí se údajně používá proti mužům v zajišťovacích střediscích jako forma mučení; Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence*, 23 March 2018, S/2018/250, <http://www.refworld.org/docid/5b29148d7.html>, para. 47; Oxfam, *'You Aren't Human Anymore' – Migrants Expose the Horrible Situation in Libya and the Impact of European Policies*, 9 August 2017, <https://bit.ly/2AWWzG0>, pp. 1, 3.

<sup>131</sup> Evropská komise, *Central Mediterranean Route: Commission Proposes Action Plan to Support Italy, Reduce Pressure and Increase Solidarity*, 4 July 2017, <https://bit.ly/2tnTE1T>; *Memorandum of Understanding on Cooperation in the Fields of Development, the Fight Against Illegal Immigration, Human Trafficking and Fuel Smuggling and on Reinforcing the Security of Borders Between the State of Libya and the Italian Republic*, 2 February 2017, <https://bit.ly/2NrWISG>.

<sup>132</sup> Nejfrekventovanější byla centrální středomořská trasa v roce 2016, kdy do Itálie připlulo po moři 181 436 migrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl. V roce 2017 připlulo 119 369 osob, tj. o 34 % méně než v předchozím roce. Od 1. ledna do 31. srpna 2018 dorazilo do Itálie přes moře 20 000 osob. Aktuální údaje o počtech přichozích viz na <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean/location/5205>.

<sup>133</sup> IRC, *Pushing the Boundaries*, 11 July 2018, <https://bit.ly/2vrnPY1>, p. 15; UNHCR, *Desperate Journeys January 2017 - March 2018*, April 2018, <https://bit.ly/2EEqIX9>, pp. 4, 9; Refugees International, *Europe Continues to Fail Refugees and Migrants in Libya*, 15 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c5ce4.html>, p. 8. Viz též UN News, *UNHCR Sounds Alarm as Mediterranean Sea Deaths Pass 1,500 Mark*, 3 August 2018, <https://bit.ly/2OaOctS>.

<sup>134</sup> Od 1. ledna do 31. srpna 2018 Libyjská pobřežní stráž zachránila/zachytila na různých místech podél libyjského pobřeží celkem 13 185 lidí a přemístila je do zajišťovacích středisek (nárůst o 24,4 % oproti témuž období roku 2017). V srpnu 2018 bylo zachráněno/zachyceno 552 osob, v červenci 2 167 a 3 453 v červnu. Mezi osobami vyloděnými od ledna do srpna 2018 identifikoval UNHCR více než 3 200 osob státních příslušností, které může UNHCR v Libyi registrovat, včetně lidí z Eritrey, Súdánu, Somálska, Etiopie, Palestiny a Sýrie. UNHCR a jeho partneři působí na místech vylodění po celém pobřeží Libye, poskytují životně důležitou pomoc a provádějí monitoring za účelem identifikace osob svého zájmu; UNHCR, *Libya: Activities at Disembarkation, Monthly Update*, August 2018, <https://bit.ly/2PZbkvB>; UNHCR, *Activities at Disembarkation*, accessed 2 September 2018, <https://bit.ly/2D6xmXm>. V důsledku zvýšeného počtu záchytných na moři od června 2018 došlo údajně k prudkému nárůstu počtu uprchlíků, žadatelů o azyl a migrantů zadržovaných v již tak přeplněných libyjských zajišťovacích střediscích; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 36; Amnesty International, *Between the Devil and the Deep Blue Sea – Europe Fails Refugees and Migrants in the Central Mediterranean*, 8 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6c22694.html>, pp. 6, 18; MSF, *Stop Arbitrary Detention of Refugees and Migrants Disembarked in Libya*, 24 July 2018, <https://bit.ly/2LmjbVr>.

<sup>135</sup> „Příslušníci LPS jsou rovněž zodpovědní za porušování lidských práv a je o nich známo, že jsou napojeni na pašerácké organizace. Příslušníci LPS při provádění záchytných operací vyhrožují a používají násilí vůči uprchlíkům a migrantům na palubách člunů v tísni, tj. proti lidem, které mají zachraňovat, někdy i proto, aby je mohli oloupit o jejich skromný majetek. Kromě toho způsobili smrt osob a další ohrozili na životě tým, že při svých operacích hrubým způsobem porušují základní bezpečnostní postupy a předpisy“; Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>, p. 8. V červnu 2018 byl Abd Al Rahman Al-Milad, velitel oblastní jednotky pobřežní stráže v městě Závija, zapsán na seznam osob, na něž jsou uvaleny sankce Rady bezpečnosti OSN, neboť jednotka „je soustavně spojována s násilím vůči migrantům“; UN News Service, *As Security Council Imposes Sanctions on Six Human Traffickers in Libya, UN Chief Calls for more Accountability*, 8 June 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b64659e4.html>. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *Report of the Secretary-General on Conflict-Related Sexual Violence*, 23 March 2018, S/2018/250, <http://www.refworld.org/docid/5b29148d7.html>, para. 47; HRW, *Libya: Impunity Drives Violence*, 18 January 2018, <https://bit.ly/2ufgSbf>; OHCHR, *Returned Migrants Are Being Robbed, Raped and Murdered in Libya*, 8 September 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b5598dd4.html>. Dále viz pozn. 130 výše.

<sup>136</sup> Rada bezpečnosti OSN, *Letter Dated 1 June 2017 from the Panel of Experts on Libya*, June 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b641bee4.html>, paras 104-105.

<sup>137</sup> „Spočívá především v tom, že LPS za poplatek dovoluje člunům odplout“; Amnesty International, *Abuses Against Europe-Bound Refugees and Migrants*, 11 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5a2fa1cb4.html>, p. 8. Viz též Jamestown Monitor, *Libya's*



omezována životně důležitá činnost záchranných plavidel nevládních organizací.<sup>138</sup> Tyto události vedly k tomu, že na moři umírá vyšší procento lidí než dříve.<sup>139</sup> Koncem června 2018 byla formálně vytyčena Libyjská oblast pátrání a záchrany (Libyan Search-and-Rescue Region, SRR), což naznačuje, že Libye převzala primární odpovědnost za koordinaci pátracích a záchranných akcí v oblasti sahající do vzdálenosti přibližně 100 mil od hlavních míst vyplutí.<sup>140</sup> Schopnost libyjských úřadů účinně a bezpečně provádět a koordinovat pátrací a záchranné operace v takto rozsáhlé oblasti je podle zpráv omezená, mimo jiné z důvodu omezené kapacity plavidel a koordinace záchranných akcí a nedostatku spolehlivých komunikačních systémů.<sup>141</sup>

23. Mezinárodní společenství od konce roku 2017 zvýšilo úsilí o repatriaci nebo evakuaci lidí ze zajištění. Tyto aktivity však mohou dosáhnout jen na omezené množství lidí z celkové populace uprchlíků a migrantů v Libyi.<sup>142</sup> Od ledna 2017 se více než 30 000 osob vrátilo do zemí původu v rámci programu Dobrovolného humanitárního návratu (Voluntary Humanitarian Returns, VHR) realizovaného Mezinárodní organizací pro migraci (IOM).<sup>143</sup> Dobrovolný charakter tohoto návratu byl zpochybňován, neboť praxe zajišťování nenabízí jinou alternativu.<sup>144</sup> O významné roli IOM ve schopnosti podpořit návrat uváznuvších migrantů do jejich zemí původu však není pochyb. V listopadu 2017 UNHCR inicioval vytvoření záchranného tranzitního mechanismu (Emergency Transit Mechanism, ETM) pro evakuaci nejzranitelnějších zájmových osob z Libye.<sup>145</sup> UNHCR a libyjské ministerstvo vnitra se

---

*Rogue Militias Keep the Country from Tackling Human Trafficking*, 26 February 2018, <https://bit.ly/2LTQ9eu>; The Independent, *UK-Supported Libyan Forces 'Taking Bribes to Free Detained Migrants' after Pushing Boats Back to Shore*, 25 October 2017, <https://ind.pn/2un8fve>.

<sup>138</sup> Amnesty International, *Between the Devil and the Deep Blue Sea – Europe Fails Refugees and Migrants in the Central Mediterranean*, 8 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6c22694.html>, pp. 7-16; MSF, *Drownings Skyrocket as European Governments Block Humanitarian Assistance*, 12 July 2018, <https://bit.ly/2NEMJuV>.

<sup>139</sup> „V tomto roce se ve Středozemním moři utopilo nebo zmizelo již více než 1 500 lidí. Zejména na centrální středomořské trase vzrostl podíl ztracených životů trojnásobně a v současné době připadá jedno úmrtí na každých 17 lidí, kteří se pokusí o přeplutí, zatímco v totéž období loňského roku činil tento poměr 1:43“; UNHCR, *UNHCR Welcomes Aquarius Resolution, but Stresses Need for more Predictable Approach to Disembarkation*, 15 August 2018, <https://bit.ly/2Oychth>. „UNHCR se zejména obává dopadu omezení kapacit pro pátrání a záchrany, jestliže jsou plavidla odrazována od reakce na tísňová volání obavami, že jim nebude povoleno zachráněné lidi vyložit. Zejména nevládní organizace vyjádřily obavy v souvislosti s omezením možnosti provádět pátrání a záchrany v důsledku omezení jejich pohybu a hrozby možných právních kroků“; UNHCR, *As Mediterranean Sea Arrivals Decline and Death Rates Rise, UNHCR Calls for Strengthening of Search and Rescue*, 6 July 2018, <http://unhcr.org/5b3f270a4>. Viz též IOM, *Missing Migrants*, accessed 3 September 2018, <http://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>.

<sup>140</sup> Euronews, *Prompted by EU, Libya Quietly Claims Right to Order Rescuers to Return Fleeing Migrants*, 6 July 2018, <https://bit.ly/2ukI5dr>; Vita (v italštině), *La Libia Ha Dichiarato la Sua Zona SAR: Lo Conferma l'IMO*, 28 June 2018, <https://bit.ly/2KQOijt>.

<sup>141</sup> Libye dosud nežádila Koordinační středisko pro záchranné akce na moři (MRCC), které by mělo zahájit činnost v roce 2020; HRW, *EU/Italy/Libya: Disputes Over Rescues Put Lives at Risk*, 25 July 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b646a9f4.html>. Viz též The Independent, *Libya's Coastguard Says It Has Intercepted more than 570 Refugees Bound for Europe*, 2 August 2018, <https://ind.pn/2OD25jS>; European Council on Refugees and Exiles (ECRE), *Italy Pushes ahead with "Salvini Plan" to Bolster Libyan Coast Guard in Fight Against "Illegal Migration"*, 6 July 2018, <https://bit.ly/2NMWpTD>; Deutsche Welle, *Italy Gives Libya Ships, Equipment as more Migrants Reported Lost*, 3 July 2018, <https://p.dw.com/p/30i96>.

<sup>142</sup> Napětí v zajišťovacích zařízeních narůstá, neboť uprchlíci a migranti jsou frustrováni z nedostatku řešení; informace UNHCR, srpen 2018. Viz též pozn. 122 výše.

<sup>143</sup> Včetně 19 370 osob v roce 2017 a 10 950 osob v období od ledna do července 2018; IOM, *IOM Voluntary Humanitarian Returns Continue in Libya as Number of Detained Migrants Soars*, 10 August 2018, <https://bit.ly/2KikUyT>; IOM, *Voluntary Humanitarian Return Flights Resume January 1 as UN Migration Agency Continues Efforts to Assist Migrants in Libya*, 3 January 2018, <https://bit.ly/2FcZdpl>.

<sup>144</sup> MSF, *Stop Arbitrary Detention of Refugees and Migrants Disembarked in Libya*, 24 July 2018, <https://bit.ly/2LmjbVr>; Refugees International, *Europe Continues to Fail Refugees and Migrants in Libya*, 15 April 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55c5ce4.html>, pp. 16-17.

<sup>145</sup> Od listopadu 2017 do 31. srpna 2018 evakuoval UNHCR z Libye 1 858 osob (1 536 do Nigérie, 312 do Itálie a 10 do Rumunska). Evakuace umožňuje přemístění zranitelných osob ze zajišťovacích středisek v Libyi do bezpečného a důstojného prostředí do doby, než je pro ně nalezeno vhodné řešení, například přesídlení nebo sloučení rodiny. V září 2017 UNHCR žádal o poskytnutí 40 000 míst pro přesídlení uprchlíků nacházejících se v 15 zemích podél centrální středomořské trasy. K 13. srpnu 2018 se 12 států (Belgie, Finsko, Francie, Itálie, Kanada, Malta, Německo, Nizozemsko, Norsko, Spojené království, Švédsko a Švýcarsko) zavázalo poskytnout 3 886 míst k přesídlení pro situaci v Libyi a Nigérii. 1 090 z těchto míst bude využito pro přesídlení osob přímo z Libye, zbytek bude poskytnut pro potřeby osob evakovaných z Libye a uprchlíků registrovaných v Nigérii. Od 1. září 2017 bylo 797 osob předáno

společně zavázali otevřít nové shromažďovací a odesílací zařízení (Gathering and Departure Facility, GDF), které by urychlilo proces zabezpečení řešení v třetích zemích a poskytlo tolik potřebnou alternativu k zajištění osob spadajících do mandátu UNHCR po dobu, kdy jsou zpracovávány jejich žádosti.<sup>146</sup> UNHCR zaznamenal zvýšení počtu žadatelů o azyl registrovaných u UNHCR v Libyi, kteří se pokoušejí přelout Středozemní moře, údajně kvůli nedostatku řešení v zemi.<sup>147</sup>

### *Vnitřní a vnější vysídlení*

24. Libye má podle zpráv jeden z nejvyšších počtů vysídlených osob na jednoho obyvatele v Africe<sup>148</sup> a vnitřní vysídlení se údajně „pro mnohé stalo trvalou součástí života v Libyi“.<sup>149</sup> V důsledku eskalace násilí v Libyi v polovině roku 2014 bylo podle odhadů vnitřně vysídleno 400 000 lidí.<sup>150</sup> Přestože se mnozí z nich od té doby vrátili do svých domovů,<sup>151</sup> jiní byli vysídleni opakovaně následkem periodických eskalací ozbrojeného konfliktu.<sup>152</sup> K červnu 2018 bylo stále ještě vysídleno více než 192 500 osob,<sup>153</sup> z nichž přes 50 % byly děti.<sup>154</sup> Hlavními příčinami vysídlení jsou podle zpráv ozbrojený konflikt, porušování lidských práv a pronásledování z důvodu domnělé politické příslušnosti.<sup>155</sup>

---

k přesídlení do osmi států (Francie, Itálie, Kanady, Německo, Nizozemska, Norska, Švédsko a Švýcarsko). Celkem 70 osob odcestovalo k přesídlení z Libye přímo do Francie, Kanady, Nizozemska a Švédska; UNHCR, *UNHCR Flash Update Libya (17 - 24 August 2018)*, 24 August 2018, <https://bit.ly/2NxY9A9>; UNHCR, *Central Mediterranean Situation: UNHCR Calls for an Additional 40,000 Resettlement Places*, 11 September 2017, <http://www.refworld.org/docid/59b7ee104.html>.

<sup>146</sup> UNHCR, *UNHCR Flash Update Libya (17 - 24 August 2018)*, 24 August 2018, <https://bit.ly/2NxY9A9>. V době vypracování tohoto stanoviska ještě nebylo stanoveno datum jeho otevření.

<sup>147</sup> UNHCR, *UNHCR Flash Update Libya (28 June – 6 July 2018)*, 6 July 2018, <https://bit.ly/2J3tUxX>.

<sup>148</sup> Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC), *2017 Africa Report on Internal Displacement*, 6 December 2017, <https://bit.ly/2HSGpplf>, p. 21. Podle odhadů jsou vnitřně vysídlena 2–3 % procenta obyvatel; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, p. 1.

<sup>149</sup> Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, p. 1. Mnozí z vnitřně vysídlených byli od roku 2011 údajně vysídleni opakovaně; IOM, *DTM Libya | IDP & Returnee Report, Round 20 | May - June 2018*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx> (dále jen: IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>), p. 10.

<sup>150</sup> Počet odpovídající 6–7 % obyvatel země; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, para. 6.

<sup>151</sup> Od počátku roku 2016 do června 2018 se do svých domovských komunit navrátilo více než 372 000 vnitřně vysídlených osob; IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, p. 3. Viz též OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <https://bit.ly/2ugDPux>, pp. 5, 13.

<sup>152</sup> „Pravidelně se opakující, avšak stále častější eskalace ozbrojeného konfliktu vedly k vysídlování (...)“; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, para. 63. Na konci srpna 2018 bylo v důsledku silnicích bojů vysídleno z postižených čtvrtí jižního Tripolisu přinejmenším 9 200 osob; IOM, *DTM Libya - Tripoli Flash Update (01 September 2018)*, 1 September 2018, <https://bit.ly/2Q1zOnV>. V květnu a červnu 2018 měly boje mezi kmenovými ozbrojenými skupinami na jihu údajně za následek vysídlení více než 3 000 osob; IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, p. 4. Ve stejném období bylo v důsledku střetů v Darná vysídleno více než 19 000 osob; IOM, *Derna Flash Update #4*, 14 June 2018, <https://bit.ly/2KKHyvE>. V roce 2017 bylo nově vysídleno více než 20 000 lidí; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <https://bit.ly/2ugDPux>, pp. 5, 13.

<sup>153</sup> Nejvyšší počty vnitřně vysídlených osob jsou hlášeny z Benghází (29 790 osob) a Sebhy (22 955 osob); IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, pp. 3, 6. „(...) skutečný celkový počet osob postižených vnitřním vysídlením lze jen těžko odhadnout, neboť mnoho z nich se snaží zůstat v anonymitě kvůli obavám o svoji bezpečnost a některé z nich odcházejí ze země a snaží se najít bezpečí a ochranu jinde“; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, para. 26.

<sup>154</sup> *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, p. 11.

<sup>155</sup> Většina vnitřně vysídlených osob (84 %) uprchla kvůli hrozbám/obavám z všeobecně rozšířeného konfliktu a přítomnosti ozbrojených skupin; 14 % bylo vysídleno převážně z jiných důvodů souvisejících s bezpečností a zbývající 2 % byla vysídlena v důsledku ekonomických faktorů; IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, pp. 3, 9. „Vnitřní vysídlení v Libyi je charakterizováno kombinací velkých pohybů vysídlených způsobených ozbrojeným konfliktem, vysídlováním z jednoho města do jiného a opakovaným vysídlováním jednotlivců a rodin z různých lokalit kvůli porušování lidských práv a pronásledování z důvodu domnělé politické a ideologické příslušnosti“; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, para. 26. Viz též UNHCR, *Libya: Protection – Situation Overview January - February 2018*, 15 March 2018, <https://bit.ly/2Hzfaeb>.

25. Pomoc a ochrana poskytovaná vnitřně vysídleným osobám je podle zpráv nedostatečná, což je způsobeno omezenými kapacitami státu, absencí trvalého a pravidelného humanitárního přístupu, omezenými koordinačními mechanismy a nedostatkem mezinárodní podpory.<sup>156</sup> Mnoho vnitřně vysídlených osob nemá v současné době vyhlídky na návrat domů kvůli dosud trvajícím konfliktu nebo nebezpečí, zničení nebo poškození domů a základní infrastruktury, zamoření pozůstatky nevybuchlé válečné munice a obavám z porušování lidských práv ze strany ozbrojených skupin přítomných v oblastech původu.<sup>157</sup> V návratu brání vnitřně vysídleným osobám údajně také komunity v místě původu, ozbrojené skupiny a místní orgány kvůli jejich (domnělým) politickým postojům a napojení na „teroristické“ skupiny bývalé Kaddáfího vlády.<sup>158</sup>
26. Podle zpráv se snaží opustit zemi stále větší počet Libyjců, včetně vnitřně vysídlených osob.<sup>159</sup>

### **Humanitární situace**

27. Trvajícím konflikt a bezvýchodná politická situace vedly v Libyi podle zpráv k dalšímu zhoršování humanitárních podmínek ve všech oblastech.<sup>160</sup> V březnu 2018 potřebovalo humanitární pomoc k záchraně života a ochranu odhadem 1,1 milionu osob, z toho 378 000 dětí a 307 000 žen v reprodukčním věku.<sup>161</sup> Na humanitární pomoc stále není dostatek finančních prostředků, což dále zhoršuje přístup k základním službám a jejich dostupnost pro potřebné lidi.<sup>162</sup> Oblasti probíhajícího konfliktu<sup>163</sup> a oblasti s rozvrácenými a špatnými ekonomickými příležitostmi a možnostmi obživy a s velkým počtem navrátilců, vnitřně vysídlených osob, migrantů a žadatelů o azyl patří podle zpráv mezi oblasti s nejnaléhavějšími potřebami ve více sektorech.<sup>164</sup> Vysoce nestabilní bezpečnostní a

<sup>156</sup> OHCHR, *End of Mission Statement by the United Nations Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs, Ms. Cecilia Jimenez-Damary, upon Conclusion of Her Official Visit to Libya – 25 to 31 January 2018*, 2 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55ba1bd.html>. K humanitárním podmínkám vnitřně vysídlených osob viz „Humanitární situace“.

<sup>157</sup> Podle DTM provozovaného IOM se do 69 % obcí nemohly vnitřně vysídlené osoby vrátit kvůli údajným obavám z probíhajícího konfliktu a přítomnosti ozbrojených skupin; IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, p. 9. Viz též UNHCR, *Internally Displaced Persons from Benghazi*, March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6abebf4.html>, p. 2; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, paras 38, 50, 53.

<sup>158</sup> Viz odst. 13 výše.

<sup>159</sup> Jako důvody odchodu jsou uváděny mimo jiné zhoršující se bezpečnostní situace, včetně hrozeb terorismu a únosů, absence základních služeb a pracovních příležitostí, zdravotní důvody a nemožnost zajistit si v Libyi lékařské ošetření a sloučení rodiny v Evropě; UNHCR, *Libya: Protection – Situation Overview January - February 2018*, 15 March 2018, <https://bit.ly/2Hzfaeb>. Viz též Refugees Deeply, *Why Libyans Are Turning to Smugglers to Escape*, 5 July 2018, <https://bit.ly/2KSfMJv>; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, p. 1 and para. 41.

<sup>160</sup> Podle humanitární koordinátorky OSN v Libyi Marie Ribeiro „Libye i nadále trpí důsledky vleklé politické krize, což vede k výbuchům násilí, vysídlování a celkovému zhoršování životních podmínek. Nabídka a cenová dostupnost potravin, paliva, vody a hygienických služeb, elektřiny a zdravotnického materiálu poklesla a poskytování zdravotní péče a veřejných služeb se i nadále zhoršuje, čímž se v loňském roce humanitární situace ještě zhoršila“; OCHA, *2018 Libya Humanitarian Response Plan (January - December 2018)*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b644a484.html>, p. 4. Viz též Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 24 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b8d31bc4.html>, paras 63, 84; World Food Programme (WFP), *WFP Libya Country Brief, June 2018*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2McvTT0>, p. 1.

<sup>161</sup> UNICEF, *Libya Humanitarian Situation Report Mid-Year 2018*, 27 July 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6ac2124.html>, pp. 1, 2; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 5.

<sup>162</sup> Podle Útvaru OSN pro sledování finančních prostředků (FTS) chybělo k 31. srpnu 2018 na financování Plánu humanitární pomoci Libyi v roce 2018 (Libya 2018 Humanitarian Response Plan) 77,5 % potřebných finančních prostředků (242,4 milionu USD); FTS, *Response Plan/Appeal Snapshot for 2018*, accessed 3 September 2018, <https://bit.ly/2uhhVZd>.

<sup>163</sup> Například eskalace bojů v Darná v květnu 2018 probíhající v podmínkách obležení měla údajně za následek drastické zhoršení humanitární situace, která se vyznačovala kritickým nedostatkem potravin, vody a léků; Amnesty International, *Libya Protect Civilians under Siege in Derna*, 11 June 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6428ad4.html>; OCHA, *Libya | Derna Flash Update #7*, 11 June 2018, <https://bit.ly/2zDqEtR>; OHCHR, *Press Briefing Note on Libya – Escalating Risks*, 8 June 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b559f0d4.html>.

<sup>164</sup> Jako nejpostiženějších bylo identifikováno těchto šest „mantik“ (regionů): Syrta, Ghat, Derna, Benghazi, Aljára a Zwara; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, pp. 28-30. Viz též REACH, *Key Challenges and Coping Mechanisms*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, p. 25.

politická situace znemožňuje trvalý humanitární přístup,<sup>165</sup> následkem čehož zůstávají nenaplněny naléhavé potřeby těch nejzranitelnějších komunit,<sup>166</sup> zejména vnitřně vysídlených osob, žadatelů o azyl, uprchlíků a migrantů.<sup>167</sup>

28. **Potravinová bezpečnost:** Podle zpráv k březnu 2018 potřebovalo potravinovou pomoc 175 000 lidí.<sup>168</sup> Je hlášeno časté uchylování se k nežádoucím řešením, například snižování počtu jídel denně a omezování výdajů na ostatní potřeby, jakými jsou například zdravotní péče a vzdělávání.<sup>169</sup> Podle zpráv kvůli omezenému přístupu do přístavů a neprůjezdnosti silnic poklesl dovoz potravin do Libye, což vedlo k prudkému nárůstu cen.<sup>170</sup>
29. **Zdroje obživy:** Navzdory relativnímu růstu libyjského hrubého domácího produktu od počátku roku 2018<sup>171</sup> se podle zpráv celková hospodářská situace nadále zhoršuje a příjmy obyvatelstva klesají, zatímco náklady na živobytí výrazně vzrostly.<sup>172</sup> Životní podmínky se podle zpráv zhoršují vlivem nedostatečného poskytování základních služeb a rostoucích cen komodit.<sup>173</sup> Podle zpráv jsou zranitelné osoby stále častěji nuceny omezovat výdaje na potraviny, vzdělávání a zdravotní péči.<sup>174</sup>

<sup>165</sup> OCHA, *Middle East and North Africa: Annual Access Snapshot, January - December 2017*, 28 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6ac3e04.html>; OCHA, *2018 Libya Humanitarian Response Plan (January - December 2018)*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b644a484.html>, p. 19; OHCHR, *End of Mission Statement by the United Nations Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs, Ms. Cecilia Jimenez-Damary, upon Conclusion of Her Official Visit to Libya – 25 to 31 January 2018*, 2 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b55ba1bd.html>.

<sup>166</sup> Humanitární partneři identifikovali následující skupiny obyvatelstva, které nejvíce potřebují humanitární pomoc: lidé žijící v oblastech postižených konfliktem, v oblastech zamořených pozůstatky nevybuchlé válečné munice nebo v obtížně dostupných oblastech, migrantů, uprchlíků a žadatelů o azyl, včetně osob v zajišťovacích střediscích, osoby s chronickými onemocněními, postižením nebo psychologickými obtížemi, vnitřně vysídlené osoby žijící v nájemním bydlení a společných střediscích, navrátilci (během prvních tří měsíců po návratu), přetížené hostitelské komunity, těhotné ženy, domácnosti vedené ženami, děti a mládež; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, pp. 31-34.

<sup>167</sup> „Vnitřně vysídlené osoby, uprchlíci, migranti, navrátilci a nevysídlení Libyjci v nejhůře zasažených oblastech byli vyhodnoceni jako osoby s nejnaléhavější potřebou humanitární pomoci“; OCHA, *Libya*, accessed 3 September 2018, <https://bit.ly/2mcK3rQ>. Viz též Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, paras 18-24; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, pp. 13-14. Mnoho vnitřně vysídlených osob podle zpráv ztratilo nebo nechalo doma osobní doklady potřebné pro přístup ke službám, pomoci a zaměstnání. Z bezpečnostních a jiných důvodů však často nemají možnost vrátit se do místa původu a požádat o vydání nových dokladů; Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, para. 29. Viz též Reuters, *Benghazi's Displaced: A Litmus Test for Libya*, 17 May 2018, <https://reut.rs/2wQCdww>; UNHCR, *Internally Displaced Persons from Benghazi*, March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6abebf4.html>, p. 1.

<sup>168</sup> K osobám nejvíce ohroženým nedostatkem potravin patří vnitřně vysídlené osoby, navrátilci, uprchlíci a zejména členové domácností vedených nezaměstnanými ženami; WFP, *WFP Libya Country Brief, June 2018*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2McvTT0>, p. 1.

<sup>169</sup> WFP, *WFP Libya Country Brief, June 2018*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2McvTT0>, p. 1; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 22; REACH, *Key Challenges and Coping Mechanisms*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, pp. 2, 15.

<sup>170</sup> Ceny mnoha základních potravin (např. rýže a pšeničné mouky) podle zpráv vzrostly oproti cenám před vypuknutím konfliktu až o 200 %; WFP, *WFP Libya Country Brief, June 2018*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2McvTT0>, p. 1. V květnu a červnu 2018 byly potraviny v 95 ze 100 obcí vyhodnoceny jako příliš drahé pro vnitřně vysídlené osoby; IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, p. 20.

<sup>171</sup> Podle zpráv došlo k relativnímu zlepšení makroekonomické stability v důsledku zvýšení mezinárodních cen ropy; toto zlepšení však bylo vyrovnáno velmi špatným hospodařením s veřejnými prostředky; Rada bezpečnosti OSN, *United Nations Support Mission in Libya*, 7 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c65d64.html>, paras 20-24. Viz též WFP, *Libya: Safety Nets Alert Platform (SNAP) Country Dashboard – May 2018*, 31 May 2018, <https://bit.ly/2uoumKw>; REACH, *Key Challenges and Coping Mechanisms*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, p. 3.

<sup>172</sup> „Hospodářská situace se nadále zhoršuje: inflace, devalvace libyjského dináru na černém trhu a nedostatek hotovosti vedly ke snížení kupní síly libyjského obyvatelstva, zejména osob již postižených konfliktem, což dále zvýšilo jejich zranitelnost“; OCHA, *2018 Libya Humanitarian Response Plan (January - December 2018)*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b644a484.html>, p. 6.

<sup>173</sup> OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, pp. 19-21; Atlantic Council, *Libya's Constitution is the Minimum Requirement for Elections*, 1 February 2018, <https://bit.ly/2EAu0g1>; REACH, *Key Challenges and Coping Mechanisms*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, pp. 1, 13, 14.

<sup>174</sup> WFP, *WFP Libya: Country Brief*, April 2018, <https://bit.ly/2yO4rsh>, p. 1; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 21; REACH, *Refugees and Migrants' Access to Resources, Healthcare and Housing*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, pp. 2, 15.

30. **Zdravotní péče:** Zprávy uvádějí, že systém zdravotní péče se zhoršil až na hranici kolapsu.<sup>175</sup> Řada zdravotnických zařízení byla údajně uzavřena, zejména v oblastech postižených konfliktem.<sup>176</sup> Ozbrojené skupiny podle zpráv napadají zdravotnický personál a zařízení, zasahují do jejich činnosti a narušují ji.<sup>177</sup> Zatímco potřeby zdravotní péče podle dostupných údajů stále narůstají, zejména počty zranění způsobených v souvislosti s konfliktem, panuje nedostatek léků, zdravotnického materiálu a přístrojů a chybí specializovaní a zkušení pracovníci.<sup>178</sup> Podle zpráv jsou vzhledem k omezené kapacitě zdravotnických služeb zranitelné zvláště těhotné ženy a osoby s chronickými onemocněními, postižením a psychickými problémy.<sup>179</sup> Přístup vnitřně vysídlených osob, navrátilců, uprchlíků a migrantů<sup>180</sup> k lékařské péči údajně zůstává i nadále omezený.<sup>181</sup> Uvádí se, že od počátku konfliktu stoupá míra nadužívání drog a alkoholu.<sup>182</sup>
31. **Přístřeší:** Obytné budovy a infrastruktura, zejména v pobřežních oblastech, byly podle zpráv od roku 2011 při opakovaných vlnách konfliktu do značné míry zničeny.<sup>183</sup> Tisíce lidí, většinou vnitřně vysídlených osob, proto žijí v nevyhovujících podmínkách v poškozených anebo nedokončených

<sup>175</sup> „Systém veřejného zdravotnictví se zhoršil – téměř 75 % zdravotnických zařízení je uzavřeno nebo funguje jen částečně“; Safeguarding, *Violence on the Front Line: Attacks on Health Care in 2017*, 21 May 2018, <https://bit.ly/2KEfp4Y>, p. 31. Viz též OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 15-16; HRW, *Libya: Displaced Benghazi Families Prevented From Return*, 1 February 2018, <http://www.refworld.org/docid/5a8eb100a.html>; UNICEF, *Libya: Humanitarian Situation Report 2017*, 22 January 2018, <https://uni.cf/2n1Aoo7>.

<sup>176</sup> Podle průzkumu provedeného Světovou zdravotnickou organizací a libyjským ministerstvem zdravotnictví je uzavřeno 17 z 97 nemocnic a pouze čtyři nemocnice fungují na 75–80 % své kapacity. Kromě toho je více než 20 % zařízení poskytujících základní zdravotní péči uzavřeno a ostatní nejsou vyhovující pro poskytování služeb; WHO, *2017 Review of Health Sector in Libya*, 31 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b644bd84.html>, p. 1. Viz též OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 15.

<sup>177</sup> IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>. Viz též OHCHR, *Libya: Health-Care under Attack*, 22 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b559c944.html>; Safeguarding, *Violence on the Front Line: Attacks on Health Care in 2017*, 21 May 2018, <https://bit.ly/2KEfp4Y>, p. 31; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 7. Viz též odst. 8 výše.

<sup>178</sup> V květnu a červnu 2018 byl v 94 % obcí hlášen nepravdělný přísun léků; IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, p. 18. Viz též Reuters, *Libyan Cancer Clinic Relies on Donors to Treat Patients*, 6 August 2018, <https://reut.rs/2vCxrhY>; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, pp. 16, 43; UNICEF, *Libya: Humanitarian Situation Report 2017*, 22 January 2018, <https://uni.cf/2n1Aoo7>.

<sup>179</sup> Například služby v oblasti duševního zdraví a plánování rodiny údajně nejsou na jihu země vůbec dostupné a v ostatních částech Libye pouze v jednom procentu zdravotnických zařízení; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, pp. 7, 33, 34.

<sup>180</sup> „Bez zákonných dokladů potvrzujících jejich právní postavení jsou migranti a uprchlíci často vyloučeni ze systémů sociálního zabezpečení a je jim odpirán přístup k základním službám. Migranti a uprchlíci v Libyi trpí značně omezeným přístupem k základní lékařské péči, péči v oblasti duševního zdraví a akutní lékařské péči, včetně klinického řízení obětí sexuálního a genderového násilí (SGBV)“; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 43. „Migranti, u nichž bylo zjištěno nakažlivé onemocnění (např. tuberkulóza), jsou zajišťováni. To znamená, že mnozí migranti se zdráhají využívat veřejné zdravotnické služby ze strachu, že budou odesláni do zajišťovacího střediska“; IRC, *Pushing the Boundaries*, 11 July 2018, <https://bit.ly/2vrmPY1>, p. 12. Viz též UNHCR, *UNHCR Libya Fact Sheet (April 2018)*, 13 April 2018, <https://bit.ly/2Kg8SBP>, p. 3; REACH, *Refugees and Migrants' Access to Resources, Healthcare and Housing*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, pp. 1, 21-24.

<sup>181</sup> OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 43; WHO, *2017 Review of Health Sector in Libya*, 31 December 2017, <http://www.refworld.org/docid/5b644bd84.html>, p. 1.

<sup>182</sup> WHO, *Who Is where, when, Doing what (4WS) in Mental Health and Psychosocial Support*, 2017, <https://bit.ly/2AE2Iqs>, p. 19.

<sup>183</sup> Například v Syrtě zůstává v důsledku konfliktu z roku 2016 údajně zničeno více než 2 500 domů; UNHCR, *UNHCR Flash Update Libya (3 - 9 August 2018)*, 9 August 2018, <https://bit.ly/2NAhHnA>. Tři centrální obvody Syrty (Campo, Giza, a Syrta 3) zůstávají podle zpráv zcela neobydleny, neboť jsou do značné míry zničeny; IRIN, *In Libya, a City once Run by Islamic State Struggles to Start again*, 21 August 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b87f0154.html>.

budovách.<sup>184</sup> Obzvláště ztížený přístup k vhodnému přístřeší mají podle zpráv žadatelé o azyl, uprchlíci a migranti, neboť v Libyi pobývají nelegálně.<sup>185</sup>

32. **Vzdělání:** Ačkoli se uvádí, že školní docházka celkově stoupá, přetrvávají problémy způsobené poškozením anebo zničením školních budov.<sup>186</sup> Byly hlášeny případy únosů a jiných útoků ozbrojených skupin na děti, pedagogické pracovníky a školy.<sup>187</sup> Vzhledem k ekonomické situaci je finanční nedostupnost vzdělávacích služeb považována za překážku ve vzdělávání, zejména pro vnitřně vysídlené osoby.<sup>188</sup>
33. **Voda, hygiena, palivo a elektřina:** Veřejné služby jsou podle zpráv rozvráceny a infrastruktura se zhoršila, což mělo vážný dopad na dostupnost zdravotnických služeb, elektřiny, paliva a čisté vody.<sup>189</sup> OSN vyjádřilo obavy z možného zhroucení vodovodní infrastruktury, pokud nebude prováděna základní údržba.<sup>190</sup> Pro velkou část domácností jsou podle zpráv i nadále problémem časté výpadky elektřiny, ke kterým dochází po většinu dnů.<sup>191</sup>

### *Přístup na území a mezinárodní ochrana*

34. Vzhledem k tomu, že situace v Libyi zůstává proměnlivá a nejistá, UNHCR vyzývá všechny země, aby umožnily civilistům (libyjským státním příslušníkům, osobám s dřívějším obvyklým pobytem na území Libye a státním příslušníkům třetích zemí) přechajícím z Libye vstup na své území.
35. Veškeré žádosti libyjských státních příslušníků a osob s obvyklým pobytem na území Libye hledajících mezinárodní ochranu by měly být vyřizovány ve spravedlivých a účinných řízeních, v souladu s mezinárodním a regionálním uprchlickým právem.<sup>192</sup> U osob, jejichž žádost byla před nedávnými

---

<sup>184</sup> Většina vnitřně vysídlených osob je sice ubytovaná v soukromí, avšak 16 % z nich je nuceno využívat veřejné nebo neformální přístřeší; IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, p. 12. Viz též Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, para. 36; REACH, *Refugees and Migrants' Access to Resources, Healthcare and Housing*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, p. 2.

<sup>185</sup> Valné shromáždění OSN, *Report of the Special Rapporteur on the Human Rights of IDPs*, 10 May 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b4c60664.html>, paras 35-36; UNHCR, *Libya: Protection – Situation Overview, January-February 2018*, 29 March 2018, <https://bit.ly/2Hzfaeb>; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 44; REACH, *Refugees and Migrants' Access to Resources, Healthcare and Housing*, December 2017, <https://bit.ly/2KfgC6K>, pp. 1, 18-21.

<sup>186</sup> Krizí bylo podle zpráv dotčeno celkem 489 škol, z čehož 40 jich bylo zcela zničeno a 26 slouží k ubytování vnitřně vysídlených osob. Postiženo je tak odhadem 244 500 libyjských žáků a 160 178 žáků z řad uprchlíků a migrantů; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 41. Podle systému Displacement Tracking Matrix (DTM) provozovaného IOM 97 % obcí uvedlo, že většina žáků chodí do školy. Zbývající tři procenta uvedla nepravdivou docházku (ve městech Darná, Ubari, Janzour a Hrawa); IOM, *DTM Libya – IDP & Returnee Report*, 30 June 2018, <https://bit.ly/2vm58Vx>, pp. 4, 17.

<sup>187</sup> Libyjský ministr školství Osman Abdel Jalil uvedl, že „[N]ěkteré školy byly zcela uzavřeny a jiné jsou ve velmi špatném stavu. Rostoucí intenzita násilí v těchto oblastech znemožňuje pokračovat ve vzdělávacím procesu. Chopení do práce a do školy je pro učitele a žáky heroický výkon“; Their World, *Libyans Shocked as Bodies of Children Kidnapped on Their Way to School are Found*, 9 April 2018, <https://bit.ly/2K03T80>. Viz též OCHA, *Protection of Women and Children Snapshot*, 28 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6449314.html>. Viz též odst. 8 a 11 výše.

<sup>188</sup> OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 41; Agency for Technical Cooperation and Development (ACTED), *Multi-Sector Needs Assessment in Selected IDP Camps and Informal Settlements, Benghazi Libya*, January 2018, <https://bit.ly/2tFt70m>, pp. 4, 5.

<sup>189</sup> „Odhaduje se, že šest let po vypuknutí krize má pouze 64 % dotčené populace dostatečný přístup k pitné vodě. Časté výpadky dodávek elektřiny [...] i nadále ovlivňují provoz vodárenských a hygienických zařízení a špatná údržba a nedostatek náhradních dílů jsou hlavními příčinami nedostatečného přístupu k vodárenským a hygienickým službám“; OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 45. Viz též strany 5, 8, 14 a 15 téže zprávy. Viz též ICRC, *Libya: Hospitals Suffering from Shortages; Public Infrastructure Collapsing*, 24 August 2017, <https://bit.ly/2w3j87G>.

<sup>190</sup> OCHA, *Libya HNO 2018*, 1 March 2018, <http://www.refworld.org/docid/5b6429ad4.html>, p. 45.

<sup>191</sup> Tamtéž., s. 17, 45. Viz též Reuters, *Rolling Summer Blackouts Weigh on Libya's Struggling Traders*, 17 August 2018, <https://reut.rs/2wbeLQg>; Al Jazeera, *Power Outages Short-Circuit Libya's Economy*, 11 August 2018, <https://bit.ly/2PisJh0>; REACH, *Libya; 2017 Multi-Sector Needs Assessment*, September 2017, <https://bit.ly/2Klh2Vm>, p. 2.

<sup>192</sup> Příslušný právní rámec zahrnuje Úmluvu o uprchlících z roku 1951 a její Protokol z roku 1967, Kvalifikační směrnici EU [Evropská unie, *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci*

událostmi zamítnuta, mohlo vzhledem k současné situaci a v závislosti na individuálních okolnostech jejich žádostí dojít ke změně okolností, které bude nutno v případě podání nové žádosti o azyl posoudit. UNHCR je toho názoru, že osobám přímo dotčeným událostmi po roce 2011 může hrozit zvýšené riziko pronásledování nebo jiných forem vážné újmy. Může se jednat například o osoby skutečně či domněle vystupující proti některé ze stran konfliktu, vládní činitele a politiky, soudce a příslušníky bezpečnostních sborů, příslušníky některých menšinových náboženských, etnických nebo kmenových skupin, osoby údajně porušující „veřejné mravy“, pracovníky médií, obhájce lidských práv a občanské aktivisty, zdravotníky, humanitární pracovníky, ženy angažující se ve veřejné sféře, osoby se (skutečně nebo domněle) odlišnou sexuální orientací anebo genderovou identitou a příslušníky kmenů nebo rodin či jednotlivce domněle podporující bývalý Kaddáfího režim.<sup>193</sup> Osoby s tímto nebo jiným profilem mohou potřebovat mezinárodní uprchlickou ochranu podle Úmluvy z roku 1951 z důvodu skutečného nebo přičítaného politického názoru nebo z důvodů souvisejících s jinými důvody ochrany podle Úmluvy z roku 1951. Žádosti musejí být posuzovány individuálně a musejí být pečlivě zvažovány konkrétní okolnosti každého případu. UNHCR je dále toho názoru, že osoby přecházející z Libye mohou potřebovat mezinárodní uprchlickou ochranu podle čl. 1 odst. 2 Úmluvy OAJ z roku 1969 nebo, v zemích azylu mimo Organizaci africké jednoty, je-li rozhodnuto, že se na případ nevztahují kritéria Úmluvy z roku 1951, mohou splňovat kritéria pro poskytnutí doplňkových forem ochrany.<sup>194</sup>

36. Některé osoby mohou být spojovány s činy, kvůli kterým se na ně mohou vztahovat ustanovení vylučující klauzule v článku 1F Úmluvy z roku 1951.<sup>195</sup> V takových případech bude zapotřebí pečlivě zkoumat případné otázky jejich osobní odpovědnosti za zločiny, jež mohou zakládat vyloučení z mezinárodní ochrany uprchlíků. Kromě toho budou muset státy v zájmu zachování civilního charakteru azylu podrobně zkoumat situaci příchozích, aby identifikovaly případné příslušníky ozbrojených skupin a oddělily je od civilních uprchlíků.<sup>196</sup>

### *Stanovisko UNHCR k navrácení*

37. UNHCR doporučuje státům přijmout jakákoli opatření k pozastavení nucených návratů libyjských státních příslušníků a osob s obvyklým pobytem v Libyi, včetně osob, jejichž žádost o azyl byla zamítnuta. UNHCR vyzývá všechny státy k pozastavení nucených návratů do Libye do doby, než se podstatně zlepší bezpečnostní situace a situace v oblasti dodržování lidských práv. Vzhledem k nestabilní situaci, fragmentaci kontroly nad územím a existenci nesčetných ozbrojených skupin je UNHCR toho názoru, že za současné situace pravděpodobně nebudou splněna kritéria relevance a přiměřenosti alternativy vnitřního útěku nebo přesídlení.<sup>197</sup> Pozastavení nuceného navrácení státních

---

*třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění) („Kvalifikační směrnice“), 13. prosince 2011, <http://www.refworld.org/docid/4f06fa5e2.html>] nebo jiné příslušné regionální dokumenty, včetně Úmluvy OAJ z roku 1969 a Kartagenské deklarace [Kartagenská deklarace o uprchlících, Kolokvium na téma mezinárodní ochrany uprchlíků ve Střední Americe, Mexiku a Panamě, 22. listopadu 1984, <http://www.refworld.org/docid/3ae6b36ec.html>].*

<sup>193</sup> Viz výše „Porušování mezinárodního práva lidských práv a humanitárního práva“.

<sup>194</sup> V rámci závazků k ochraně lidských práv nebo příslušných regionálních dokumentů jako například Kvalifikační směrnice.

<sup>195</sup> UNHCR, *Guidelines on International Protection No. 5: Application of the Exclusion Clauses: Article 1F of the 1951 Convention Relating to the Status of Refugees*, 4 September 2003, CR/GIP/03/05, <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3f5857684.html>.

<sup>196</sup> Viz UNHCR, *Operational Guidelines on Maintaining the Civilian and Humanitarian Character of Asylum*, September 2006, <http://www.refworld.org/docid/452b9bca2.html>.

<sup>197</sup> Rozhodující orgán nese důkazní břemeno ohledně skutečnosti, že posouzení možnosti přesídlení je pro daný případ relevantní. Je-li považováno za relevantní, je na straně, která jeho relevantnost tvrdí, aby označila navrhovanou oblast přesídlení a předložila důkazy o tom, že v případě dotyčné osoby se jedná o přiměřenou alternativu. Viz UNHCR, *Guidelines on International Protection No. 4: Internal Flight or Relocation Alternative Within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, HCR/GIP/03/04, 23 July 2003, <http://www.refworld.org/pdfid/3f2791a44.pdf>, a odst. 33-35. Má-li být alternativa vnitřního útěku/vnitřního přesídlení relevantní, musí být navrhovaná oblast přesídlení reálně, bezpečně a legálně přístupná. Má-li žadatel odůvodněné obavy z pronásledování ze strany státu a jeho představitelů, platí domněnka, že posouzení alternativy vnitřního útěku/vnitřního přesídlení není „relevantní“ pro oblasti pod kontrolou daného státu. Pokud má žadatel obavy z pronásledování nestátním původcem pronásledování, musí být posouzena možnost pronásledování žadatele v navrhované oblasti a schopnost státu

příslušníků a osob s obvyklým pobytem do Libye má sloužit jako minimální standard a nemělo by nahrazovat mezinárodní uprchlickou ochranu u osob, o nichž bylo rozhodnuto, že splňují kritéria pro právní postavení uprchlíka podle Úmluvy z roku 1951 a Úmluvy OAJ z roku 1969. Toto doporučení platí do doby, než se bezpečnostní situace a situace v oblasti lidských práv v Libyi zlepší natolik, že bude umožňovat bezpečný a důstojný návrat.

### ***Potřeba mezinárodní ochrany státních příslušníků třetích zemí cestujících přes nebo opouštějících území Libye***

38. Mezi osobami, které byly nuceny opustit Libyi (mimo jiné po moři), jsou státní příslušníci třetích zemí, včetně azylantů nebo osob zaregistrovaných UNHCR v Libyi jako žadatelé o azyl, nebo osoby cestující přes libyjské území, které byly zaregistrovány či uznány za uprchlíky (UNHCR nebo ve státním azylovém řízení) v jiných zemích, v nichž pobývaly před příchodem do Libye, a dále jiné osoby potřebující mezinárodní ochranu.
39. Situace, kdy stát vykonává jurisdikci nad lidmi v důsledku jejich zachycení nebo záchrany na moři, vyžaduje respektování zásady *non-refoulement*. UNHCR vyzývá státy, aby se zdržely navrácení jakýchkoli státních příslušníků třetích zemí zachycených nebo zachráněných na moři do Libye, aby ti z nich, kteří potřebují mezinárodní ochranu, měli po vyloďení přístup ke spravedlivému a účinnému azylovému řízení.<sup>198</sup>
40. Státní příslušníci třetích zemí hledající nebo jinak projevující možnou potřebu mezinárodní ochrany by po příjezdu do země azylu měli být předáni k vnitrostátnímu azylovému řízení, aby mohla být posouzena jejich žádost o mezinárodní uprchlickou ochranu.<sup>199</sup>

### ***Označení Libye za bezpečnou třetí zemi***

41. UNHCR nepovažuje za vhodné, aby státy označovaly Libyi za tzv. „bezpečnou třetí zemi“ nebo aby takové označení v praxi uplatňovaly. Označení země za „bezpečnou třetí zemi“ může mít za následek, že žádost o mezinárodní ochranu nebude věcně posouzena, nýbrž bude prohlášena za nepřijatelnou či vyřízena ve zrychleném řízení s omezenými procesními zárukami. UNHCR zastával i před propuknutím současných nepokojů a zhoršením bezpečnostní situace názor, že Libye by neměla být považována za bezpečnou třetí zemi vzhledem k absenci funkčního azylového systému, častým zprávám o obtížích a špatném zacházení, jimž byli žadatelé o azyl a uprchlíci v Libyi nuceni čelit, absenci ochrany před takovým zacházením a nedostatkem trvalých řešení.<sup>200</sup> UNHCR vyzývá státy, aby nepostupovaly žádosti státních příslušníků třetích zemí o mezinárodní ochranu do zrychlených řízení

---

poskytnout mu ochranu, viz odst. 9–21. UNHCR je toho názoru, že podobné posouzení je třeba provést v případě, kdy je zvažována použitelnost alternativy vnitřního přesídlení v souvislosti s rozhodnutím o splnění kritérií pro doplňkovou ochranu.

<sup>198</sup> Viz rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2240 (2015), která umožňuje členským státům kontrolovat plavidla na volném moři poblíž libyjského pobřeží, pokud jsou podezřelá z pašování migrantů nebo obchodování s lidmi z Libye, a zabavovat plavidla, u nichž se potvrdí, že jsou pro tyto účely používána. Rezoluce uznává, že „mezi těmito migranty mohou být osoby splňující definici uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a jejího Protokolu z roku 1967“, a vyzývá státy, aby respektovaly práva migrantů a aby „dodržovaly své závazky z mezinárodního práva, včetně mezinárodního práva lidských práv, popřípadě mezinárodního uprchlického práva“; Rada bezpečnosti OSN, Rezoluce č. 2240 (2015) přijatá na 7531. zasedání Rady bezpečnosti dne 9. října 2015, 9. října 2015, S/RES/2240 (2015), <http://www.refworld.org/docid/5b64698c4.html>. Viz též UNHCR, *Intervence UNHCR před Evropským soudem pro lidská práva ve věci Hirsi a ostatní proti Itálii*, březen 2010, stížnost č. 27765/09, <http://www.refworld.org/docid/4b97778d2.html>.

<sup>199</sup> Lidé na cestě se ke Středozemnímu moři a plující po něm mají různý migrační status, přičemž většina z nich nespĺňuje podmínky pro ochranu uprchlíků ani doplňkovou ochranu. Podle úřadu EUROSTAT však potřebovalo mezinárodní ochranu přibližně 30 % osob dorazivších k evropským břehům. Někteří navíc museli během cesty čelit extrémním útrapám a špatnému zacházení ze strany bezohledných pašeráků; UNHCR/IOM, *Proposal for a Regional Cooperative Arrangement Ensuring Predictable Disembarkation and Subsequent Processing of Persons Rescued-at-Sea*, 27 June 2018, <https://bit.ly/2Oi1UJX>, p. 1.

<sup>200</sup> UNHCR, *Intervence UNHCR u Evropského soudu pro lidská práva ve věci Hirsi a ostatní proti Itálii*, březen 2010, stížnost č. 27765/09, <http://www.refworld.org/docid/4b97778d2.html>. Viz též výše „Situace státních příslušníků třetích zemí (včetně žadatelů o azyl, uprchlíků a migrantů)“.



ani je neprohlašovaly za nepřijatelné jen z toho důvodu, že žadatelé dříve pobývali v Libyi nebo přes ni přicestovali.

### ***Označení Libye za bezpečné místo pro účely vylodění po záchraně na moři***

42. V kontextu záchrany na moři i podle mezinárodního námořního práva musí k vylodění dojít předvídatelným způsobem, na bezpečném místě a v podmínkách, které respektují lidská práva zachráněných, včetně dodržení zásady *non-refoulement*.<sup>201</sup> Při záchraně žadatelů o azyl, uprchlíků a migrantů na moři, a to i vojenskými nebo obchodními plavidly, je pro výběr bezpečného místa vylodění rozhodující „*nutnost zamezit vylodění na územích, kde by byly ohroženy [jejich] životy a svoboda (...)*“.<sup>202</sup> Vzhledem k celkově nestabilní bezpečnostní situaci a ke zvláštním rizikům, jež hrozí státním příslušníkům třetích zemí (včetně zajištění v nevyhovujících podmínkách a údajnému špatnému zacházení s žadateli o azyl, uprchlíky a migranty),<sup>203</sup> se UNHCR nedomnívá, že Libye splňuje kritéria pro označení za bezpečné místo pro účely vylodění po záchraně na moři.<sup>204</sup> Navrhované zřízení shromažďovacího a odesílacího zařízení jako alternativy k zajištění nemění nic na stanovisku UNHCR, že Libyi nelze označit za bezpečné místo pro účely vylodění, mimo jiné i proto, že všechny osoby předávané přes toto zařízení by musely být z Libye evakuovány z důvodů ochrany, ačkoli u některých z nich by to nemuselo být možné.

### ***Aktualizace a revize***

43. Stanovisko UNHCR bude revidováno podle vývoje situace a v případě potřeby aktualizováno.

---

<sup>201</sup> UNHCR/IOM, *Proposal for a Regional Cooperative Arrangement Ensuring Predictable Disembarkation and Subsequent Processing of Persons Rescued-at-Sea*, 27 June 2018, <https://bit.ly/2Oi1UJX>, p. 2; International Maritime Organization (IMO), *Resolution MSC.155(78), Adoption of Amendments to the International Convention on Maritime Search and Rescue, 1979*, 20 May 2004, Annex 5, <http://www.refworld.org/docid/432acad44.html>; IMO, *Resolution MSC.167(78), Guidelines on the Treatment of Persons Rescued At Sea*, 20 May 2004, <http://www.refworld.org/docid/432acb464.html>; IMO, *International Convention on Maritime Search and Rescue*, 27 April 1979, 1403 UNTS, Annex, para. 1.3.2, <http://www.refworld.org/docid/469224c82.html>.

<sup>202</sup> IMO, *Resolution MSC.167(78), Guidelines on the Treatment of Persons Rescued at Sea*, 20 May 2004, para. 6.17, <http://www.refworld.org/docid/432acb464.html>. Viz též UNHCR, *As Mediterranean Sea Arrivals Decline and Death Rates Rise, UNHCR Calls for Strengthening of Search and Rescue*, 6 July 2018, <http://unhcr.org/5b3f270a4>.

<sup>203</sup> Viz výše odst. 19 a 21.

<sup>204</sup> Zákaz navrácení se vztahuje i na libyjské státní příslušníky a osoby s dřívějším obvyklým pobytem v Libyi zachycené/zachráněné na moři.